

ILUSTROVAL ONDREJ ZIMKA

Ako profesor Šebo zhltol kôstku

VINCENT ŠIKULA

V našej dedine bolo veľa vrabcov a takmer každý druhý sa volal Moravčik. No našli sa u nás aj cudzie mená: Vítek, Šumichrast, Činibulk, Šebo.

Šebo bol najslávnejší vrabec, akého som

poznal. Pochádzal odkiaľsi zo Záhoria, no keďže sa nerád dlho zdržiaval na jednom mieste, pochodil náramný kus sveta. Často sa s tým vystatoval, najmä ak chcel niekoho poučať.

Lenže Šebo sa vystatoval i so všeličím iným. Raz sa napríklad chvastal, že zjedol celú čerešňu.

„Zhltol som ju ako nič,“ vravel.

„A naraz? Naraz si ju zhltol?“ opýtal sa Šumichrast.

„Čoby naraz! Alebo aj naraz,“ Šebo sa nechcel presne vyjadriť.

„To je niečo?“ uškrnul sa Cinibulk. „Ak chceš, zjem aj štyri srdcovky.“

Šebo na to: „Áno?! Rád by som ťa videl.“

„Dones a uvidíš,“ vravel Cinibulk.

„Lenže ja som ju zjedol aj s kôstkou,“ neprestal sa Šebo vystatovať. „Ťam! A bolo po kôstke.“

„Neverte mu! Nie je to pravda,“ vravel Cinibulk.

Chvíľu sa dohadovali, no odrazu, kde sa vzala, tam sa vzala, zjavila sa pred nimi čerešňa-srdcovka.

„Chceli ste ju mať, tak ju teda máte,“ povedal vrabec, ktorý čerešňu doniesol. „Teraz sa, Šebo, ukáž! Ukáž, či si nás neklamal!“

„Zobni si! Smelo si môžeš zobnúť!“ všetky vrabce ho začali podpichovať a posmeľovať. „Ukáž nám, ako zhltneš čerešňu aj s kôstkou.“

„Počkajte, počkajte!“ Šebo sa trochu zľakol. Čerešňa sa mu zdala priveľká. Obával sa, že napokon bude musieť zostať v hanbe. „To predsa nemôžete teraz odo mňa chcieť. Veď som sa iba pred chvíľou najedol. Naozaj, práve

pred chvíľou som jedol. Nemôžem ju teraz na jeden raz zjesť.“

„Tak na dva. Alebo aj na tri, ba hoci aj na štyri razy. Ide o tú kôtku. Chceme vidieť, ako si s ňou poradiš.“

Čo mal Šebo robiť? Musel sa do čerešne dať. Ozobal, čo sa dalo ozobať, a kôtku potom obracal zobákom zo strany na stranu, nevedel si s ňou rady.

„Tak čo je?“ súrili vrabce.

„Nekričte! Veď si musím oddýchnuť,“ zlostil sa Šebo.

Ale tí stále doňho. A keď bol už Šebo veľmi nazlostenný, odrazu zob! Zobol kôtku, lenže čo! Kôstka mu zostala v hrdle a potom nechcela ísť ani dnu ani von. Šebo sa začal dusiť, no vrabce hneď zbadali, čo sa robí. Niektoré už chceli vysloviť uznanie a pochvalu, ale keď videli, že sa akosi čudne a podozrivo správa, začali sa na ňom smiať. Trvalo dosť dlho, kým pochopili, že so Šebom začína byť zle-nedobre, ba že je už skoro po ňom. Hneď začali lietať sem i tam, chceli mu nejako pomôcť, no nevedeli ako. Bol by sa Šebo

iste zadusil, keby mu neprišli na pomoc lastovičky.

Hoci lastovičky nevychádzajú vždy s vrabcami najlepšie, ak je zle, nedajú sa veľa ráz prosiť. Niekedy ani na prosbu nečakajú, a nečakali ani teraz. Všimli si, že medzi vrabcami nastal akýsi nezvyčajný ruch, nuž chceli vedieť, čo sa robí. Zamiešali sa medzi vrabce a zvedavo i vyjašene sa vypytovali:

„Čo mu je, čo mu je? Čo sa mu stalo?“

„Dusí sa.“

„Dusí sa? A čo sa mu stalo? Prečo sa dusí?“

„Kôtku má v hrdle.“

A lastovičky hneď vedeli, čo treba. Niektoré sa ponáhľali po vodu, iné sa zasa pokúšali kôtku zo Šebovho hrdla vytiahnuť, a keď to nešlo, skúsili ju potlačiť ešte ďalej, no podarilo sa im to až vtedy, keď sa vrátili tie, čo leteli po vodu. Jedna za druhou nosili v zobáčikoch vodu a liali Šebovi do hrdla, skoro by ho boli ňou zaliali, utopili. Ale pomohlo to! Odrazu sa kôstka šmykla a už aj bola v Šebovom bruchu.

„Vidíte, vidíte?“ tešili sa lastovičky. „Pomohli sme, predsa sme mu pomohli.“

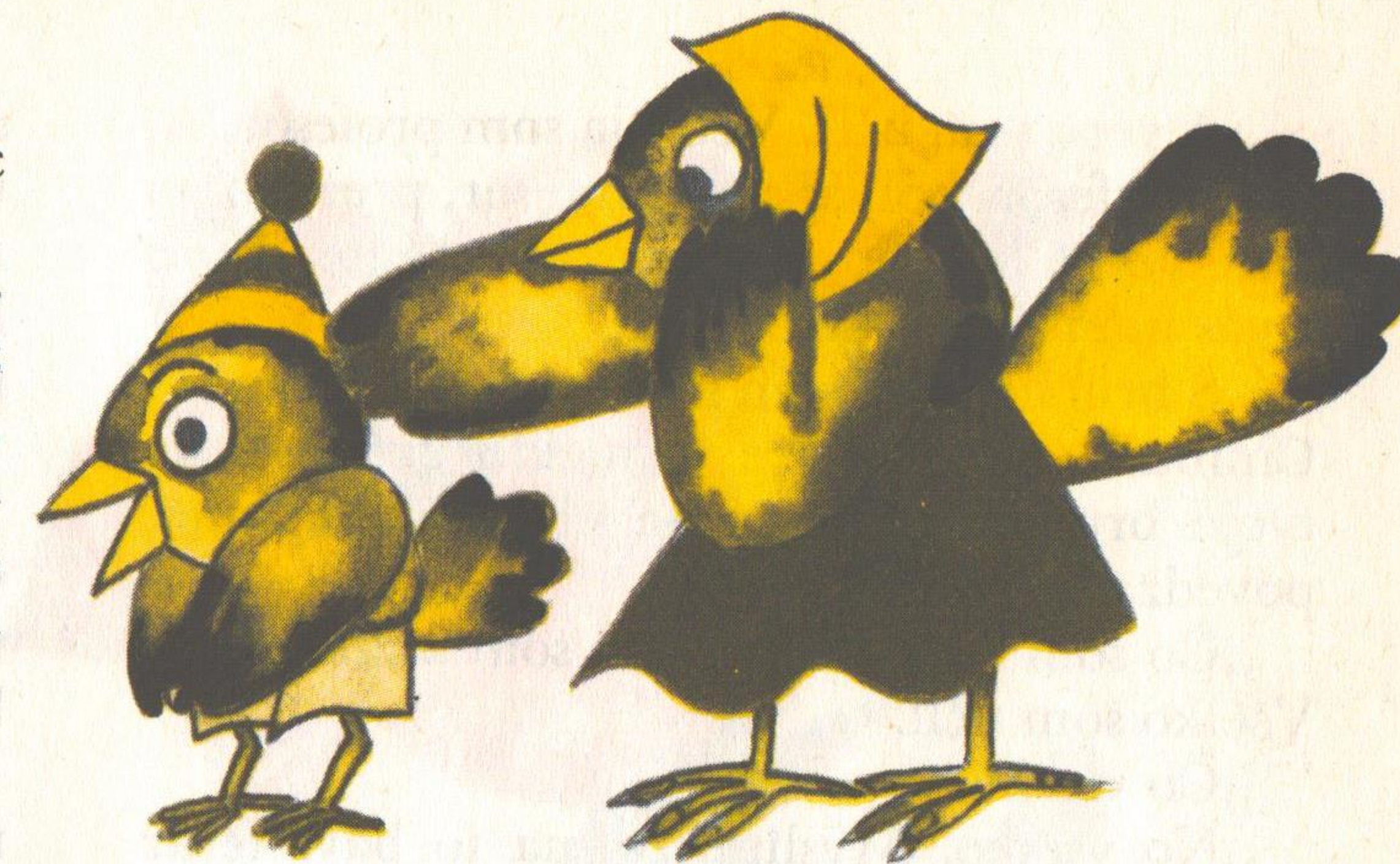
„Len aby nedostal od toľkej vody... no... viete čo,“ starostlivo sa ozval Cinibulk.

„Nech dostane,“ štebotali lastovičky.

„Ja vám dám, potvory!“ nazlostil sa Šebo.

„Už aj sa odo mňa practe, lebo keď začnem ja štebotať, potom vám ináč zaštebocem.“

„Nevychovanec!“ urazili sa lastovičky. „To

máme za našu službu! Namiesto toho, aby sa poďakoval, ešte nás bude urážať!“

„A čo chcete? Čo by ste chceli? Veď mi nič nebolo,“ klamal všetkých Šebo. „Pretvaroval som sa. Chcel som vedieť, čo budete robiť.“

„Pekná pretváрка!“ utrúsil Cinibulk.

„Pretvaroval som sa,“ opakoval Šebo. „Bol som smädný, chcel som, aby niekto vody doniesol.“

„Neklam, neklam!“

„Čo by som klamal! Som rád, že mám kôtku v sebe. Tu je, tu je,“ tľapol si na brucho, „mám ju v žalúdku a odteraz už nebudem musieť jesť. Nikdy nebudem mať hlad, veď preto som ju jedol.“

„Ale, ale! Čo si to zas namýšľaš? Myslíš, že ti naletíme?“

„Čo ma po vás? Kôstka je už tu, žblnká si vo vodičke a ja sa už odteraz nemusím starať o jedlo, lebo som sa najedol až do smrti. To mi poradil jeden vrabec. Čo by vrabec,“ hneď sa opravil. „Bol to profesor, ba bol ešte múdrejší ako profesor, lebo učil v takej škole, kde sa učili vrabce za profesorov. Bol to veľký profesor. Aj ho tak každý tituloval: veľký profesor! A mňa učil tiež. Aj som sa s ním skamarátil. Jedna ruka som s ním bol.“

„Jedna ruka?“ podpichol ho malý vrabec. „Hehe! Veď ani ruku nemáš.“

„Somár! Ale vtedy som mal,“ nedal sa Šebo vykoľajiť. „Vtedy som mal dve ruky. Vlastne tri, lebo jedna ruka bola spoločná, preto som bol s ním jedna ruka. A ja som tam potom tiež učil.“

„Figu si učil!“

„A veru som učil. Veď i ja som profesor. Aj som profesor bol, aj som profesor, preto mám také veľké brucho. No ukážte, ukážte, ktorý z vás má také veľké brucho?“

„S bruchom by som sa chválil?“ uškrnul sa Cinibulk. „Myslíš, že je niekto zvedavý na tvoje brucho? Keď už sa chváliš a klameš, povedz, čo si tam učil?“

„Čo som tam učil! No čo som mohol učiť? Všetko som učil.“

„Čo všetko?“

„No všetko. Myslíte, že ma to baví teraz takým somárom rozprávať?“

„Ale brucho ukazuješ, vždy ho otrčaš. Ukáž ruky, no ukáž tie ruky! Kde ich máš? Kam si ich dal?“

„Aké ruky?“

„Veď si vrazil, že si mal ruky! Kam si ich dal? Kde sa ti podeli?“

„Už aj sa vám budem spovedať! Veď to boli moje ruky, mohol som si s nimi robiť, čo sa mi zachcelo. Mal som ich a dal som ich preč. Načo by mi boli? Veď mám krídla, aj nohy, načo by

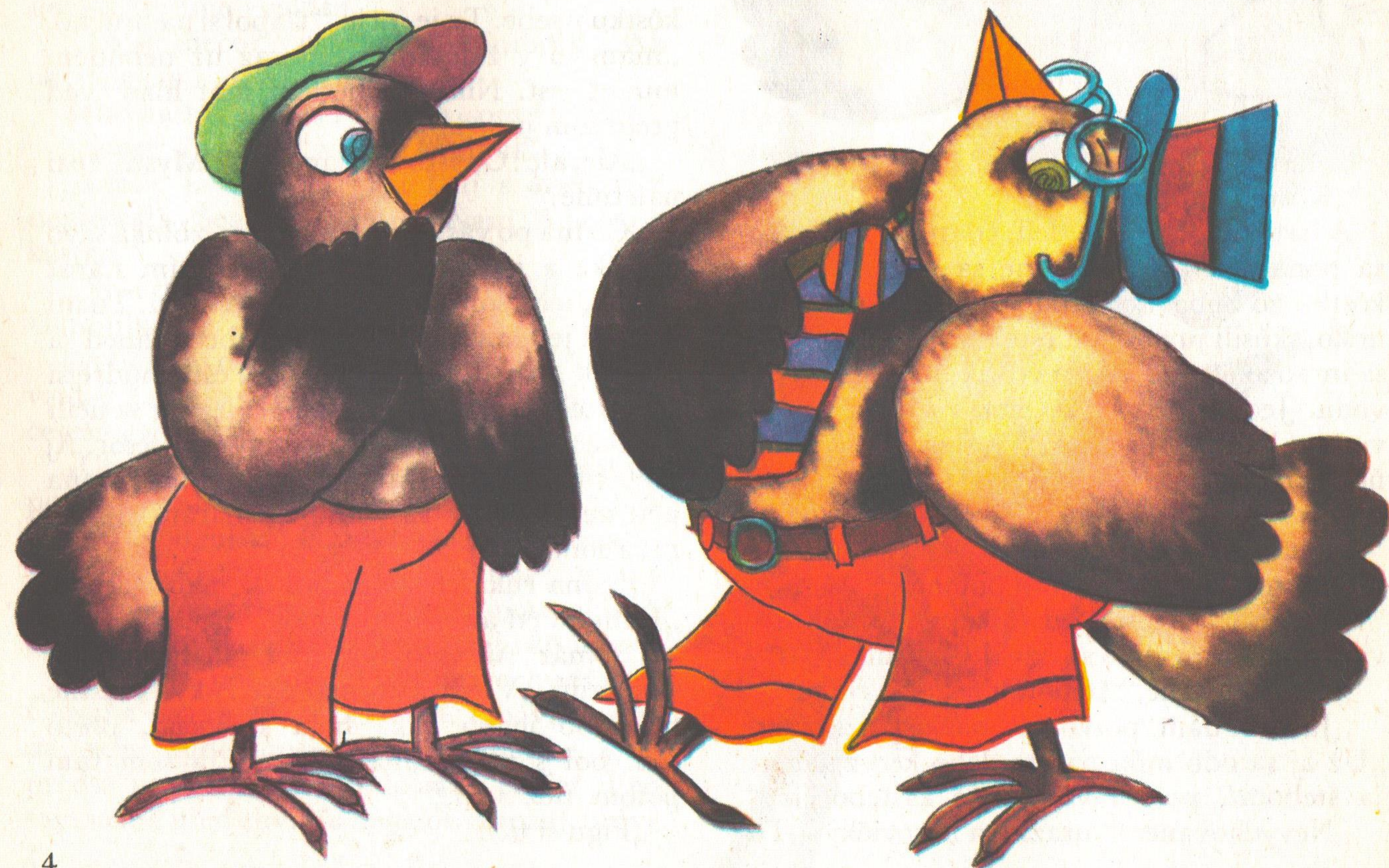
som ešte aj ruky so sebou vláčil? Na rukách mi už teraz vôbec nezáleží. Lenže hlava je tu! A moja hlava je poriadna hlava, v tej voľačo je. Nie podľa rúk, ale podľa hlavy profesora poznať.“

„Hlava ako hlava.“

„Áno, hlava ako hlava. Sprostej hlave je všetko jedno, lebo medzi sprostými hlavami nie je nijaký rozdiel. Lenže je aj brucho! To je brucho, pozrite!“

Šebo sa otáčal raz na jednu, hneď na to zas na druhú stranu, aby jeho brucho všetci dobre videli.

„Kto má také brucho? Kto chce vidieť profesorskú hlavu a ešte profesorskejšie brucho, nech si ma poriadne obzrie. Tak! A teraz niečo povedzte! Nič nehovoríte? A v tom bruchu je ešte aj kôstka. A keď je tam kôstka, odteraz už nič nebudem jesť, lebo budem mať stále plný žalúdok. A teraz mi už dajte pokoj! Priveľmi som sa najedol, idem si trochu pospať. A nie aby ste sa ma opovážili vyrušiť. Všetkých vás potom naučím čvirikať!“

Aký je to svet

RUDOLF DOBIAŠ

*Aký je to svet,
že mu páru niet?
Zelený!
Zelený!
Ničomu sa
zelenieť v ňom
nelení.*

*Ani jabloň,
ani ruže nelenia:
zeleň kráslia
jazýčkami plameňa.
A v tom svete,
červenom a zelenom,
človek svieti
najjasnejším plameňom.*

*Taký je to svet:
samý peľ a kvet,
samá ruža, puk,
samý smaragd lúk,
polia zelené.*

*Prácou ľudských rúk
svet sa zelenie.*

Hviezdna jar

PETER GLOCKO

Prišla jar. Objavila sa trochu oneskorene aj v slohovej úlohe, ktorú začal Florián písať jedného marcového dňa. Oneskorene preto, že po prvých slnečných dňoch marca mal už Floriánov starý otec za sebou kus roboty v záhrade. Prekopal a prihnojil záhony pred včelínom, vyhrabal trávnik pod jablňami a pripravil si vrecúška s trávovým semenom.

„Trávu vysejeme koncom marca,“ povedal a prefúkol na dlani semienka.

„Prečo nie hneď,“ čudoval sa Florián.

„Nech trochu preschne zem. Už sa otvára...“

Podľa starého otca sa na jar zem otvára, príroda sa rozvoní, onemajú zvony, pastier si začne trúbu čistiť a čo ja viem čo ešte. Florián mal nádchu a necítil vône. Zem v záhrade sa neotvárala, zvony naďalej na poludnie ohlušujúco vyzváňali a pastier chodil bez trúby, ktorá by mu aj tak bola nanič, lebo na krku sa mu hompáľal veľký tranzistorák. Príporoviedky starého otca mali akýsi tajomný a pre Floriána nie celkom jasný zmysel. Z gánku sa napríklad prihovril večer rušňovodičovi, ktorý sa vracal domov:

„Ondriš, nejakú meškáš...“

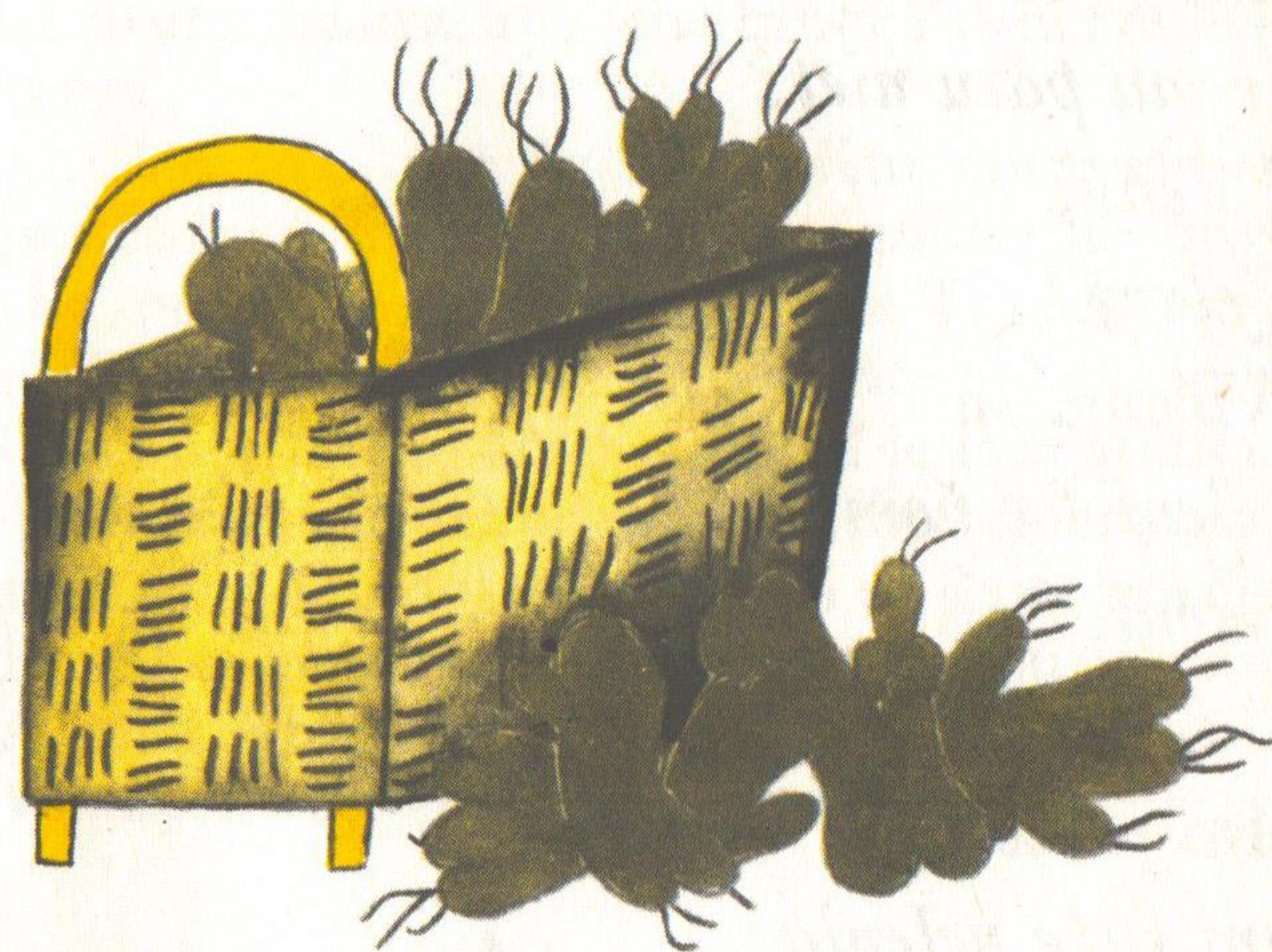
„Á, podomlelo trať, vytopilo lúky poniže mosta...“

„Keď vytopilo, treba sa radovať senu,“ pokyvkal starý otec hlavou.

„Bodaj by ste mali pravdu, Feri-báči!“ povedal rušňovodič Ondriš a tvár mu dostala

furtácky výraz, akoby sa naozaj radoval budúcu senu a na podomleté koľajnice zabudol. Do zotmenia prešlo ulicou všetko obyvateľstvo horného konca a starý otec mal pre každého nejaké slovo či vetu.

Ďalší deň starý otec odkryl ruže na dvore, odhrabal z nich hlinu, spálil čečinu, skrátil a preriedil výhonky, potom vyniesol z tmavej pivnice hľuzy georgín, prebral ich, zdravé

zasadil do debničiek a spolu s Floriánom uložili debničky do závetria na konci gánku pod kuchynské okno.

„Hádam sa len ujmu. A keď trochu podrastú, v máji ich...“

„Prečo ich nezasadíš hneď pod gánok?“ skočil mu do reči netrpezlivý Florián.

„Možno ešte šibnú mrazy,“ povedal starý otec, „hoci podbeľ pri potoku...“

„Čo je s ním?“ Florián vždy chcel dopredu uhádnuť, čo chcel starý otec povedať, no vyzeralo to tak, že mu stále skáče zbytočne do reči.

„Kvitne. Vlastne už odkvitol,“ dodal starý otec.

Florián premeškal nielen kvitnutie podbeľa, ale aj príchod vtáctva.

„Všetko vtáctvo je už tu,“ povedal starý otec

pri naprávaní Floriánovej periny. „Aj netopier sa prebudil.“

Florián by sa bol rozplakal, keby sa nehanbil. Toľko vecí mu tejto jari ušlo...

Na ďalší deň, bol to piaty deň jari, Florián bez dovolenia vyskočil po príchode slovenčinára z lavice a spustil:

„Kedy budeme písať slohovú úlohu o jari?“

„Aký si ty netrpezlivý!“ slovenčinárovi sklzli okuliare na široký konček nosa a zdalo sa, že spadnú.

„Jar sa začína dvadsiateho prvého marca, fm, fm!“

„Dávno sa začala!“ zahundral Florián a napasoval sa naspäť do tesnej lavice.

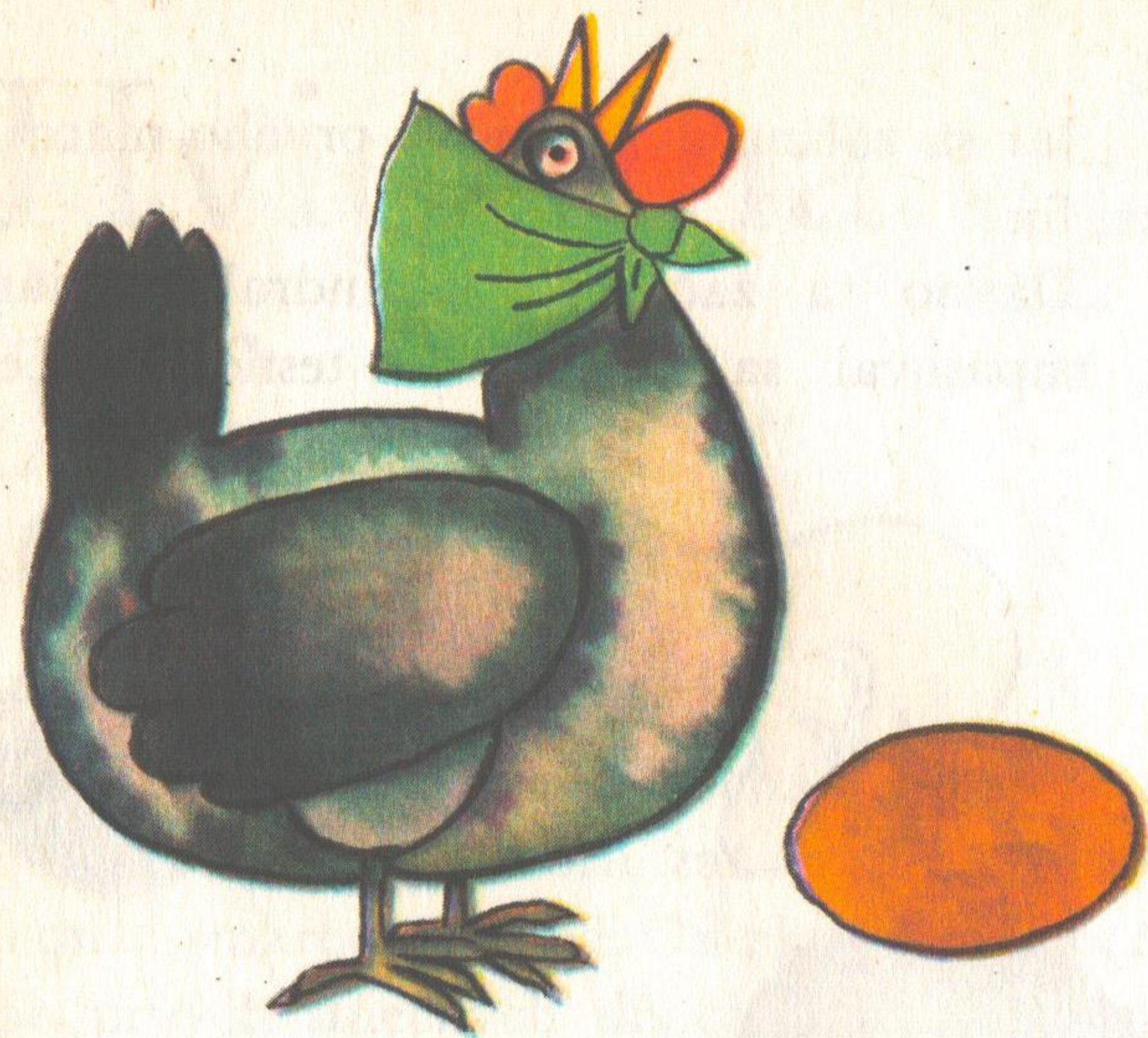
Nasledovalo zdĺhavé vysvetľovanie o slnečnom roku, jarnom slnovrate, rovnodennosti a kdejakých staroslovanských sviatkoch, a hodina ušla tak rýchlo, že zvonenie neprekvapilo učiteľa, ale žiakov. Dnes ušli ostrému diktátu, ktorý slovenčinár ohlasoval už týždeň.

„Zajtra zase začni o lete,“ smiali sa Floriánovi kamaráti.

Florián na nich nepriateľsky zagánil, a keď odchádzal zo školy, radšej sa pobral krížom cez záhrady sám.

Zem v záhradách bola vlhká a voňala. Tak predsa vonia. Floriánovi odľahlo v nose a ušiach ako po naparení sa nad harmančekom. Zrejme ho prestala moriť zimná nádcha. Všetky zvuky z dediny boli akosi blízko, zo stanice sa donieslo trúbenie motorového vláčika, z píly pri stanici ostrý, jačivý hlas cirkulárky, zahryzujúcej sa do dreva.

V zotletom listí pri koreňoch starej hrušky čosi zašuchotalo. Florián stuhol, aby nevyplašil sivú myš, ktorá sa štvorá hore po popraskanej kôre. Zazrela ho. Znehybnela, oči sa jej ligocú ako gombíky na hasičskej uniforme, ktorá sa už tri dni hompáľala na slnku v okne prízemného školníckeho bytu. Florián chcel

myš chytiť, hoci sa mu protivil jej tenký chvostík s ružovým koncom, no len čo si na to pomyslel, myš cupla na zem a stratila sa v čerstvo vyhrabanej dierke. Florián zrazu vidí sto, dvesto, more dierok a znovu sa mu zdá, že sa mu oči otvorili ako v zime, keď mu zalepené viečka umývala stará mama harmančekom.

Florián zastal nad náhonom, v ktorom sa v krištáľovo čistej vode vlnili tmavozelené vlasy vodných rias, prirastených k okrúhlym hlavám kameňov. Vodou prebleskovalo svetlo, akoby bola presvietená zospodu. Florián si kvokol, aby rozlúštil túto záhadu.

Ruka stuhla v mrazivo pálivej vode. Nabral si svetielka do dlane a prepúšťal ho medzi prstami. Na dlani mu zostalo zopár kvapôčok, tuhých ako ortuť, ale nie takých rýchlych.

„Flóriško,“ ozval sa mu nad hlavou hlas.

Strhol sa, hľadí do tváre starého otca na druhej strane náhonu.

„Kde sa túlaš? Kamaráti vypiskujú pred domom...“

„Nech si,“ zahundral Florián.

„Pozri,“ starý otec natiahol ruku, v dlani sa mu belie vajíčko. „Ešte je teplé, prvé tohoročné od tej strakatej, začala niesť nejakú neskoro. Asi sa zľakla, že skončí v polievke.“

Stará mama sa pred časom vyhrážala

sliepke, že ju uvarí, keď nebude niesť. Sliepka si to asi vzala k srdcu, bolo ju počuť až sem, ako kotkodáka na dvorčeku, pyšná na svoje prvé vajíčko.

„Hoď,“ povedal Florián a starý otec prehodil vajce cez náhon. Florián ešte predĺžil jeho let, utekal dlaňou pred padajúcim vajíčkom, aby mu neprasklo v ruke. Oťaželo mu v dlani, bielokrehké, s prilepeným páperím na tupom konci.

„Vari sa ti hnuší?“ smeje sa starý otec. „Urobíme si ho na slaninke.“

Florián preskočil náhon a dvierkami v plote záhrady prešiel za zohnutým chrbtom starého otca.

V kalendári na kuchynskom okne sa červe-

nela veľká trojka. Stará mama zapisuje, ako sliepky nesú, či im nadarmo nesypala celú zimu ohriate zrno. Floriánovi sa zopár ráz ušla táto ženská robota — miešal v červenej rajnici zrno, aby sa nepripálilo, lebo sporák hrial ako divý, a dnes je rád, že veľa pri tom nefrlal.

„Tri razy vypiskovali, či nejdeš hrať o guľky,“ povedala stará mama, keď kládla pred Floriána kvetový tanierik. Vajíčka so slaninkou a mäkký chlieb prevoňali kuchyňu. Floriána prešla zlosť na kamarátov, sám nevedel, prečo sa vlastne na nich hneval.

Po večeri vyšli Florián a starí rodičia do záhrady. Na oblohe plávali farebné oblaky — hnedé, červené, fialové, modrasté.

„Ak nebude zajtra vetrisko, pozriem sa na včely,“ ozval sa starý otec, pripaľujúc si fajku.

„Pomôžem ti,“ ponúkol sa Florián.

„Tam sa staraj do svojich vecí,“ povedal starý otec, zalovil vo vrecku kabáta a podal Floriánovi vrecúško. Guľky zahrkotali, akoby sa samy pohli vo Floriánovej dlani. Zrazu mu bolo smiešno. Nič mu neušlo, ani mu nič neujde z tejto jari. Len sa potrebuje na to spýtať.

„Naozaj ti netreba pomôcť?“ stiahol tuho obočie.

„Chlapcom guľičky, starcom včeličky,“ zasmial sa starý otec, potiahol z fajky a v oboch očiach mu zasvietili ohníky.

„Kedy sa vlastne začína jar?“ spýtal sa Florián, aby už bolo naozaj všetko jasné.

„Keď sa deň vyrovná noci,“ povedal starý otec.

Ktovie, či ho vôbec Florián počúval. Zvierať v ruke vrecúško s guľkami a rátal. A možno si len v duchu vyberal zajtrajšieho prvého partnera.

Stará mama sa zhlboka nadýchla:

„Silný vzduch, akoby som sa napila vína...“

Vzduch voňal, rýchlo sa stmievalo, na oblohe sa blikotavo zažínali jasné hviezdy a hlas potoka silnel. Prešli cez hojdavý mostík, z kurína sa ozvalo ospalivé kvoknutie sliepky. Na gánku čakali tri stoličky.

Starý otec, stará mama a Florián sedeli blízko seba a načúvali, ako prichádza jar.

Pekné líčka

Zavolali lastovičky
na Janička:

„Prečože sú také pekné
tvoje líčka?“

„Prečo pekné?“

Či ja viem?

Čo mi dajú,

všetko zjem.

A potom ma mamička
vybozkáva na líčka.

Možno sú aj preto pekné,
čo ja viem.“

Mačiatko a vtáčatko

Ide, ide mačiatko,
po ulici kráča.

Spytuje sa vtáčatko:

„Kdeže ideš, mača?“

Mačiatko sa nahnevá.

„Aké som ja mača?“

Ja som predsa mačiatko.

A ty si nie vtáčatko,

ale iba — vtáča!“

Červená Čiapočka

CHARLES PERRAULT

Žilo raz v jednej dedine také pekné dievčatko, že mu široko-ďaleko nebolo páru. Matka sa išla od radosti pominúť a stará mama už ani nevedela, čo robiť. Dobrá starká jej dala ušit červenú čiapočku, a tá jej tak pristala, že od tých čias ju každý volal iba Červenou Čiapočkou.

Matka raz napiekla placky a povedala:

„Nože sa choď pozrieť, ako sa má stará mama. Počula som, že prechorela. Vezmeš jej placky a za hrnček masla.“

Červená Čiapočka sa ihneď vychystala na cestu. Musela ísť až do druhej dediny, a keď išla cez les, stretla kmotra vlka. Vlk si na Červenú Čiapočku brúsil zuby, ale netrúfal si ju napadnúť, lebo v lese pracovali drevorubači. Opýtal sa jej, kam ide, a to úboža, ktoré nevedelo, aké nebezpečné je zastaviť sa s vlkom a dať sa s ním do reči, mu odvetilo:

„Idem pozrieť starú mamu. Nesiem jej placky a za hrnček masla. Mamička jej posielala.“

„Býva tvoja stará mama ďaleko?“ pýtal sa vlk.

„Veru ďaleko,“ povedala Červená Čiapočka, „tamto za mlynom, vidíte, až tam, v prvom dome skraja dediny.“

„No dobre,“ riekol vlk. „Aj ja ju pôjdem navštíviť. Ja pôjdem touto cestou, a ty tamtou. Uvidíme, kto tam bude prv.“

Vlk sa ozlomkrky pustil bežať najkratšou cestou a dievčatko najdlhšou. Kadečím sa pritom zabávalo: trhalo oriešky, naháňalo motýle a z drobného kvieťa si idúcky vilo kyticu.

Vlk onedlho prišiel k domčeku starej mamy. Buch! Buch! — zabúchal.

„Kto je to?“

„Vaša vnučka, Červená Čiapočka,“ povedal vlk zmeneným hlasom. „Nesiem vám placky a za hrnček masla. Mamička vám posielala.“

Dobrá starká ležala v posteli, lebo jej bolo zle, a zavolala:

„Potiahni kolíkom, závora sa otvorí.“

Vlk potiahol kolíkom a dvere sa otvorili. Vrhol sa na starenku a raz-dva ju zožral, lebo už dobré tri dni nemal nič v ústach. Potom zavrel dvere, ľahol si do postele a čakal na Červenú Čiapočku. O chvíľu už aj búchala na dvere: buch, buch.

„Kto je tam?“

„Vaša vnučka, Červená Čiapočka, nesiem vám placky a za hrnček masla. Mamička vám posielala.“

Vlk trochu stíšil hlas a povedal:

„Potiahni kolíkom, závora sa otvorí.“

Červená Čiapočka potiahla kolíkom a dvere sa otvorili.

Keď vlk videl, že dievčatko vošlo dnu, skryl sa v posteli pod prikrývku a povedal:

„Polož placky a hrnček s maslom na kasničku a poď si ku mne ľahnúť.“

Červená Čiapočka sa vyzliekla a ľahla si do postele. Nesmierne sa však čudovala, keď videla, ako stará mama vyzerá, keď je vyzlečená, a povedala:

„Stará mama, aké vy máte veľké ruky!“

„Aby som ťa mohla lepšie objasť, dieťa moje!“

„Stará mama, aké vy máte veľké nohy!“

„Aby som mohla lepšie behať, dieťa moje!“

Sestričky

JÁN TURAN

Číta Božka Julke
z knižky o Snehulke.
Julka Boženke z nej
potom o princeznej.

Čierne ako kavky
túlia k sebe hlávky.
Kým nezhasne mama,
hľadia do rozprávky.

Mojej mamičke

DODA KOHÚCIKOVÁ
-ŠPAJDLOVÁ

Mamičke k sviatku
nesiem dnes dar,
aby jej radosťou
žiarila tvár.

Nesiem jej krásny
voňavý kvet,
lebo bez mamičky
radosť niet.

Mamička

RUDOLF DOBIÁŠ

Lúbim ťa... Budeš chcieť
odo mňa bozk a kvet?
Dávam ti oboje:
i voňavé i sladké.
Čo by som neďala
za všetku lásku matke?

Aj tisíc takých bozkov,
aj ruží celý sad...
Či stačí, ak aj s troškou
ťa niekto stále rád?
Či z mála na mnohé
sa šťastie premení?
Vyrastie k oblohe?
Zažblnká v prameni?

Či stačí aj to málo,
len vrúcny bozk a kvet,
aby sa ľuďom ždalo,
že opekníeva sŕet?

Hej: klíči zrníčko,
derie sa z teplých brázd.
Sviet na nás, slniečko,
nech môže klások rásť!

„Stará mama, aké vy máte veľké uši!“
„Aby som ťa lepšie počula, dieťa moje!“
„Stará mama, aké vy máte veľké oči!“
„Aby som lepšie videla, dieťa moje!“
„Stará mama, aké vy máte veľké zuby!“
„Aby som ťa zjedla!“

A keď to zlý vlk povedal, hodil sa na Červenú Čiapočku
a zjedol ju.

PONAUCENIE

Hľa, ako zle si deti počínajú,
a najmä malé krásavice,
postava driečna, pekné líce,
keď s kadekým sa do zhovorky
dajú.

Nečudo potom, že dievčina taká
vlkovi vbehne hneď do pažeráka.
Spomínam vlka, ale vieme,

podobu rôznu vlci majú,
líškajú sa a hrkútajú,
nie všetci sú jedno semä,
nik neuhádne, čo v nich drieme.
Ba neraz dievča uprosia
a do domu i na lôžko sa nanosia.
No beda vám, ak neviete, slečny:
zaliečavý vlk je najviac nebezpečný.

Prel. HANA FERKOVÁ

Sklený rybník

JURIJ KOVAL

Počul som, že v dedine Vlasovo je sklený
rybník.

Zrejme je v ňom veľmi priesačaná voda,
pomyslel som si, vidno vodné rastliny
a žubrienky. Mal by som sa ísť pozrieť.

Zobral som sa a zašiel som do dediny
Vlasovo. Prídem a vidím, pri samom rybníku
sedia dve babky na lavičke, vedľa sa pasú husi.
Nazrel som do vody, je mútna. Nijaké sklo, nič
nevidno.

„Čo je to,“ vravím babkám, „sklený ryb-
ník, a voda je mútna.“

„Ako to, mútna? Voda v našom rybníku,
ujko, je číre sklo.“

„Akéže sklo? Čaj s mliekom.“

„Vylúčené,“ vravia babky a nazerajú do
rybníka. „Naozaj je mútna. Nevieme, čo sa
stalo. Takého priesačného rybníka, ako je
náš, niet. Napájajú ho podzemné pramene.“

„Počkaj,“ dovtúpila sa jedna z babiek.
„Veď sa v ňom kone kúpali, zmútili vodu.
Príď neskôr.“

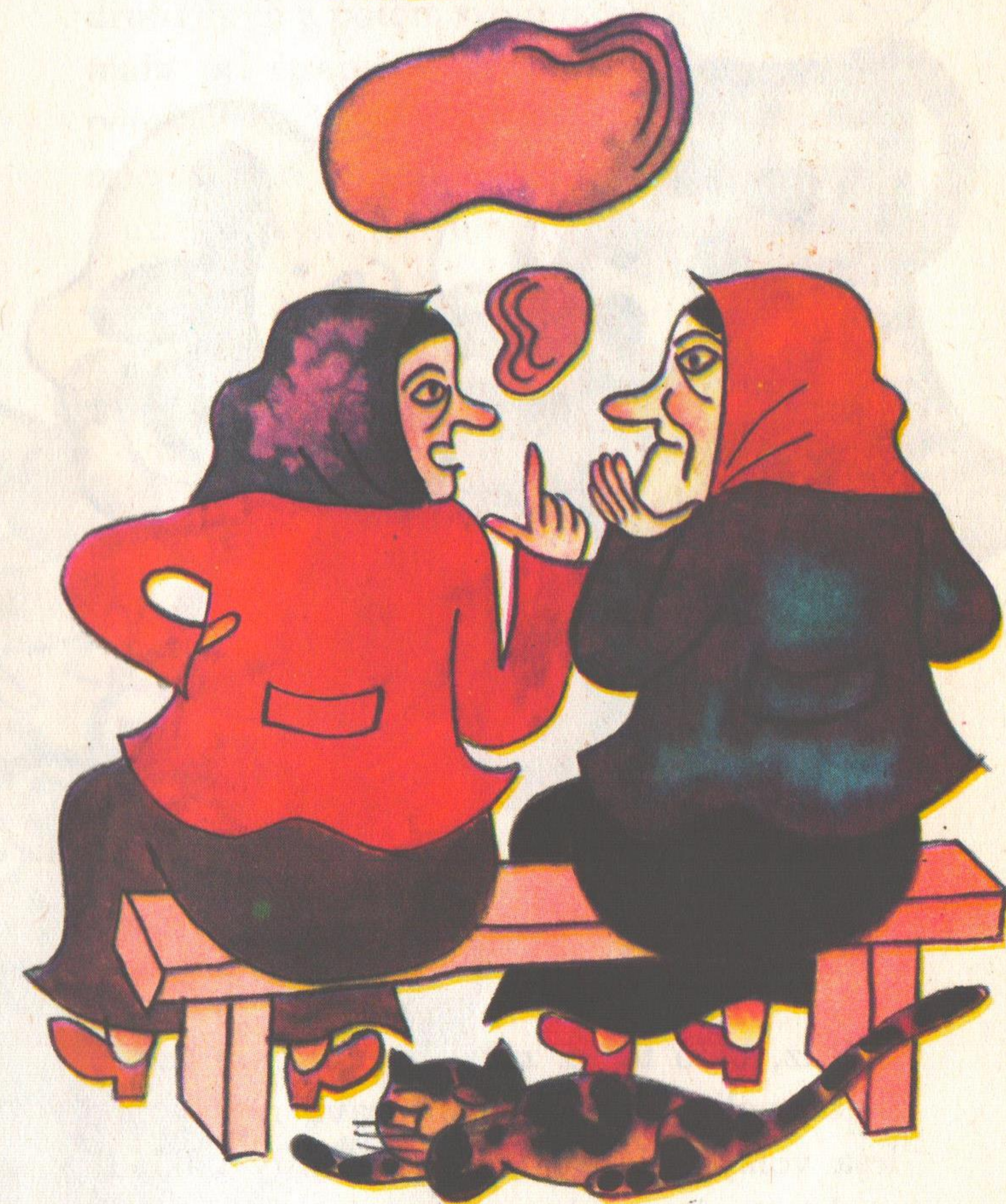
Obišiel som celú dedinu, vrátil som sa,
a v rybníku sa kúpali traja traktoristi.

„Neskoro, neskoro,“ kričia babky. „Títo
zamútia aj to najčistejšie sklo, horšie ako kone.
Príď zavčas rána.“

Na druhý deň ráno, keď slnko vychádzalo,
zašiel som do dediny Vlasovo. Bolo ešte veľmi
skoro, nad vodou sa váľala hmla a na brehu
nebolo nikoho. Pošmúrne, ako tmavé sklo na
lampe, prebleskoval rybník pomedzi kúdoly
hmly.

No keď vyšlo slnko a hmla sa rozplynula,
voda v rybníku zjasnela. Cez jej hrúbku som
ako cez zväčšovacie sklo uvidel na dne piesok.

Kúsok od brehu sa knísali na dne pupenco-

vitě vodné rastliny a za nimi v prázdnej hĺbke
vzbĺkali iskry — malé karasy. A celkom
hlboko, v strede rybníka, tam, kde sa dno
strácalo, náhle sa matne zaleskla vypuklá
medená misa.

To sa lenivo prevaľoval vo vode kapor.

Prel. ELENA KRUPOVÁ

Myšacia kapela

JÁN ŠTIAVNICKÝ

Raz, bolo to už začiatkom jesene, keď sa všetky polia vyprázdnil, pripravili myšky spod lesa veľký bál. Na lopúchové listy nakládli zrnká pšenice, na iné zasa semiačka zo sladkej ďateliny a naprostriedok položili konček mrkvy. Keď už bolo všetko pripravené, rozbehli sa myšky spod lesa na všetky strany, aby na svoj bál pozvali kamarátov a kamarátky. Tie, čo s odkazom ísť nemuseli, fintili sa, akoby mali spomedzi seba voliť kráľovnú krásy. Tu jedna, tu druhá odbiehala ku

studničke, aby si v jej zrkadle prečesala bundičku, alebo uviazala drobnú mašľu na koniec chvosta.

„Bude mi dobrá?“ opýtala sa sivá lesná myška poľnej. „Nože sa pozri, ako ide modrá farba k mojim čiernym očkám.“

„Krásna si, krásna, kamarátka moja,“ prikývla poľná myška a rozkázala si: „Nože mi urob lepšiu pútec medzi uškami. Nepatrí sa, aby som na takom bále bola rozstrapatená.“

Už sa veľký bál mal začať, keď si ktorá si z myšiek spomenula, že nemajú muziku.

„Vietor nám bude na stebľách suchej trávy vyhrávať,“ tešili sa niektoré.

„A čo keď sem nepríde?“

„Potom nám inšie neostáva, len si zavolať vlastnú kapelu.“

„Viem o jednej!“ zvolal drobný myšiak, ktorý sa netrpezlivo prechádzal okolo lopúcha s vysušenými lesnými jahodami. „Tam za potokom žije sedem myšacích bratov a jeden je lepšiu muzikant ako druhý. Treba ich zavolať!“

„Zabehni a poriadne ich popros!“ rozkázal hneď starý myšiak myšiacikovi.

Netrvalo dlho a myšacia kapela, zložená zo siedmich bratov-muzikantov, prišla. Rozložili sa na malom pničku a vyhrávali, až sa nepoorané strnisko chcelo dať do tanca. Najmladší preberal na píšťalke, ďalší húdol na gajdách, tretí preberal na harmonike, štvrtý slákom struny na husliach rozohrával, piatemu pri bubne bolo veselo, šiesty činelmi trieskal a najstarší — siedmy spokojne brnkal na basu.

„Akýže si ty, braček, muzikant?“ zadrapiť sa do najstaršieho brata ten, ktorý na píšťalke vyhrával. „Ideš stále len brum... brum... a brum... Pritom ja svoju píšťalku do vrečka strčím a môžem veselo kráčať, kým ty sa pod svojou basou div neprelomíš.“

„Nie mi je ťažká,“ bránil sa najstarší brat.

„Keby si sa videl, ako vyzeráš, keď ju nesieš,“ rozosmial sa prostredný. „Len nohy ti spod nej trčia.“

„Nože skús na nej zatrilkovať ako ja,“ prešiel po strunách huslista.

„Alebo zapreberaj, tak ako to mne ide na harmonike.“

„I na basu musí niekto hrať!“ bránil sa muzikant.

„Niet ti veru čo závidieť,“ priložil polienko na oheň ďalší.

Možno by sa medzi hraním takto ešte dlho na svojom bratovi-basistovi zabávali, keby myška, čo stráž na chodníku mala, nebola zakričala:

„Kocúr ide!“

Hneď bolo po bále. Každý utekal kade ľahšie, a myšacia kapela rovno k lavičke, aby sa čo najskôr na druhú stranu k svojej diere dostala. Lenže ako na potvoru, kocúr im cestu skrížil.

„Zle je!“ zvýskli bratia a nevedeli, ako uvrznúť kocúrovi. Len najstarší spokojne položil basu na vodu a rýchlo rozkázal:

„Sadajte!“

V poriadku previezol všetkých bratov na druhý breh a potom svoju basu poutieral, aby mala pri hraní dobrý hlas. Aj ostatní mu pomáhali a od tých čias sa ani jeden z bratov nevysmieval ťažkej, veľkej base. Ba ju medzi muzikantskými nástrojmi mali v najväčšej úcte.

Kľukaté cesty Slovenska

JOZEF DUNAJOVEC

Bodrog

Keby sme sa opýtali, kde vyviera Bodrog, nikto by to neuhádol. Bodrog nevyviera, túto rieku vytvárajú Latorica s Ondavou pri dedinke a kedysi slávnom hrade Zemplín, keď predtým pribrali množstvo iných veľkých riek a potokov. Bodrog je na našom území dlhý len 16 kilometrov a celkove meria iba 65 kilometrov. Vlieva sa do Tisy pod vrchom Tokaj. Bodrog je teda akási kratučká rukováť pomysleného riečneho vejára, ktorý tvoria rieky: Ondava, Ternávka, Topľa, Laborec, Duša, Čiroha, Uh, Čierna voda a Latorica. Každá z týchto riek znamená veľa pre život ľudí východného Slovenska.

Topľa s Ondavou tvoria dva súbežné tečúce toky, ktoré majú skoro rovnakú dĺžku. Topľa pramení na severných svahoch Čerchovského pohoria. Po sútok s Ondavou meria 126 km.

Ondava pramení vo východných Beskydách pod hrebeňom hranice s Poľskom. Po sútok s Topľou meria 112 km. Od sútoku s Topľou rozširujú plochu jej povodia iba pravostranné prítoky, zväčša už premenené na kanály. Zahradzovanie týchto tokov zabraňuje divočeniu privalových vôd, ktoré v minulosti zapríčiňovali veľké záplavy spodnej časti Východoslovenskej nížiny. Tok Ondavy v spodnej časti je dnes v podstate veľkým kanálom, z ktorého odbočujú alebo pritekajú doň podľa miestnej potreby rôzne zavlažovacie, či odvodňovacie kanály.

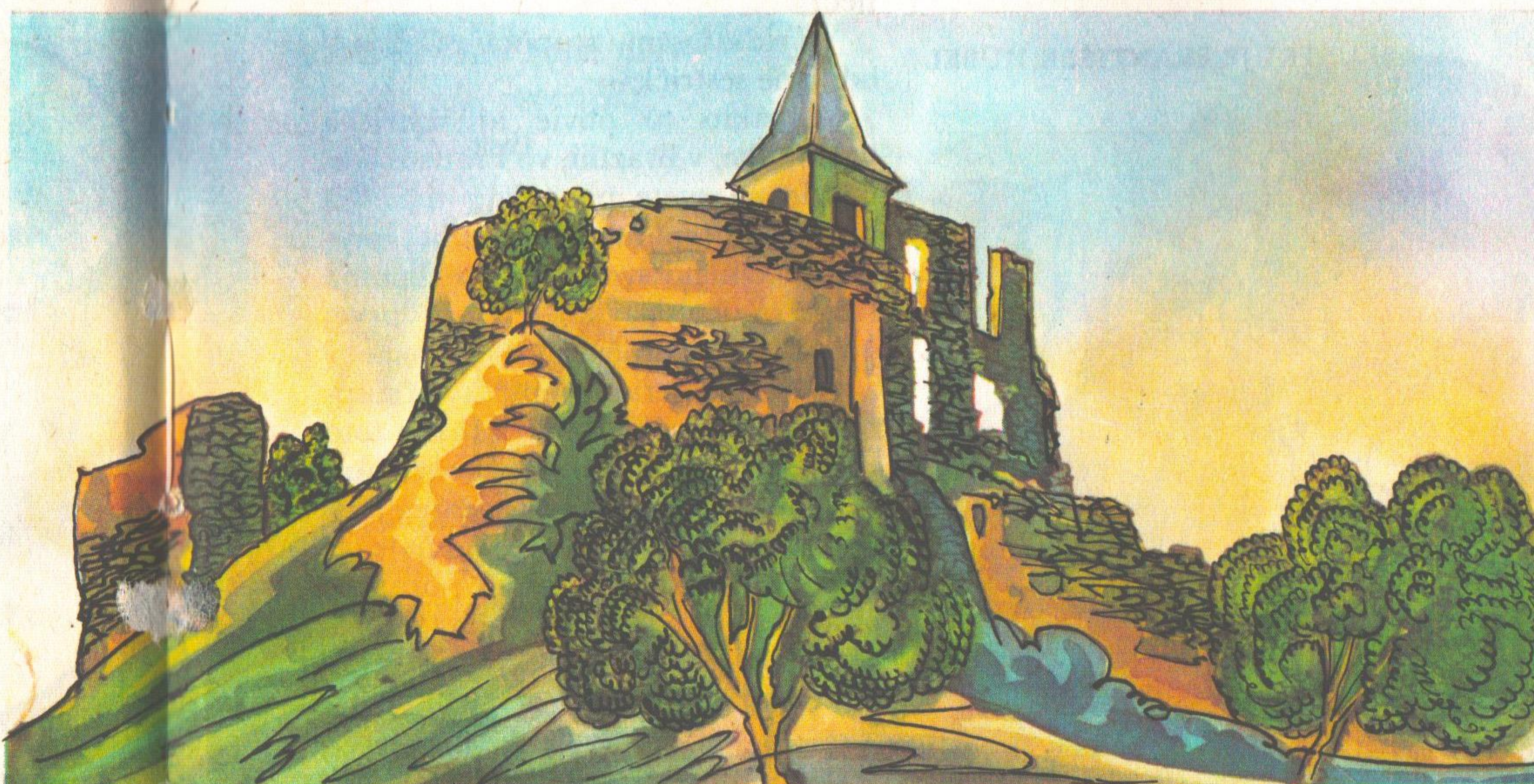
V roku 1966 sa začala naplňať krásna údolná nádrž Domaša. Na

ploche 1400 hektárov vodnej hladiny modrozeleného sfarbenia s tieňmi hôr a nefalšovaným morským vlnobitím nahrádza Slovensku kúsok mora a robí horskú turistiku neobyčajne príťažlivou aj v horúcom letnom čase.

Najvýznamnejšou riekou východoslovenského vejára je však Laborec. Pramení v Nízkych Beskydách neďaleko poľských hraníc. Jeho celková dĺžka je 135 km. V hornej časti toku priberá ľavostranné prítoky: Vývaru, Udavu a Čirochu a vytvára nad Humenným vlastný vejárik. V hornej časti jeho povodie je horského charakteru s bystrými tokmi, v dolnej časti však trpí suchom. Jeho údolie je úzke a spád značne prudký. Pod Humenným obteká masív Vihorlatu a prechádza do nížiny, kde sa spád podstatne znižuje. Tu je vybudovaná veľká vodná nádrž Zemplínska šírava.

Latorica, ktorá pramení v Zakarpatskej Ukrajine, je najdlhším prítokom Bodrogu. Meria 188 km. Asi po 20 km toku na území Slovenska sa spája s Laborcom a po ďalších 15 km sa spája s Ondavou, a tak vytvárajú vlastný Bodrog. Jej povodie až po Mukačevo je hornaté. Od Mukačeva sa však mení charakter rieky. Značný spád sa v nížine podstatne znižuje, čo sa prejavuje v kľukatení toku a vytváraní mnohých vedľajších mŕtvych ramien.

Pohorie Vihorlat pre svoje biologické, vedecké i estetické hodnoty sa projektuje ako budúca chránená krajinná oblasť. Medzi najcennejšie prírodné javy tejto oblasti patrí nádherný Sninský Kameň. Je to vyše 1000 metrov vysoký andezitový vrchol,

pyšne sa vypínajúci nad rozsiahlymi vihorlatskými lesmi. Pod Sninským Kameňom sa nachádza čarovne krásne a ľudom ospievané Morské oko. Jeho hĺbka v severnej časti dosahuje 25,10 m. Má krásnu zelenú farbu. Je domovom pstruha potočného, dúhového a čereble. Morské oko patrí k najutešenejším kútom našej vlasti.

Pod Vihorlatom sa nachádza akási odpočívacia stanica vtáctva, ktoré sa tu vo veľkom počte zastavuje na svojej púti z južných zimovísk pred preletom cez Karpaty.

Pri úprave Východoslovenskej nížiny sa však značne zmenil aj charakter seniarskych lúk. Ako vhodnú náhradu získava vodné vtáctvo rozsiahlu plochu Zemplínskej šíravy. Pri maximálnom zatopení ide o vodnú hladinu s rozsahom 33 km. Je to viac ako náhrada za vysušené močiare, najmä keď v Sennom zostal ešte rozsiahly rybník, plánovaný aj ako vtáčia rezervácia. Pravda, umelá nádrž nemôže nahradiť vtákom divé močiarne lúky vhodné aj na hniezdenie, ale po čase, ako to môžeme už dnes pozorovať na Zemplínskej šírave, sa prispôbia.

Vejár potokov a riek rozprestrený

dolinami Beskýd a Vihorlatu smerom k najnižšie položenému miestu našej republiky vytváral odjakživa nielen svoju prírodnú krásu, hniezdiská pre vodné vtáctvo a raj pre poľovníkov, ale aj džungľu útrap pre človeka. Až do oslobodenia ani jedna vláda nebrala vážne Východoslovenskú nížinu, štyri miliardy kubíkov vody, odchádzajúcich bez úžitku Bodrogom, ani nekonečné roviny, ktoré by sa mohli stať obilnicou celej spoločnosti.

Vody z pralesov a svahov, v značnej časti odlesnených, sa vo veľmi krátkom čase ocitli na nížine rovnej ako stôl a rozlievali sa na všetky strany.

Čo tu mohol urobiť človek kedysi? Zbíjal člnky. Ešte aj mŕtvych vyvážal na cintoríny člnmi.

Základným dielom Východoslovenskej nížiny je vihorlatská nádrž — Zemplínska šírava. Mnoho obyvateľov našej republiky, ale i zo zahraničia, ju pozná z vlastnej skúsenosti. V sezónnych dňoch tu prežíva dovolenku až 90 000 turistov. V čom je jej príťažlivosť? Je tu 180 až 240 dní do roka slnečných a teplých.

ILUSTRUJE FRANTIŠEK HÜBEL

Vieš, čo nevieš?

OCEÁN

Z každého náučného slovníka sa dozvieme, že oceánom sa nazýva jedno zo svetových morí, ktoré vyplňa priestor medzi svetadielmi. Odkiaľ sa však toto slovo vzalo? Z latinského Oceanus. A čo znamenalo tam? Podľa starovekého ľudového básnika Hesioda vládcom všetkých morí bol Okeanos. Pochádzal z bohov-titanov, ale k svojmu sa nezachoval najčestnejšie. V krutom boji medzi bohom Diom a Titanmi nepomohol svojim rodným a tak prispel k víťazstvu Dia. Za túto službu mohol aj naďalej vládnuť nad všetkými moriami.

STUPEŇ CELZIA

Spomínate si na svoje návštevy v lekárskej ordinácii? Skôr než otvoríte ústa a poviete „á“, dostanete pod pazuchu teplomer. Po pár minútach sa potom lekár spýta sestričky:

„Akú to má teplotu náš mládenec?“

„Tridsaťosem stupňov Celzia,“ odpovie sestrička.

A takto to povie aj sestrička v Amerike, v Brazílii, vo Francúzsku. Všade na svete používajú totiž na označenie teplotných stupňov stupnicu slávneho švédskeho astronóma Andersa Celsia, ktorý žil v prvej polovici 18. storočia a ktorý ako prvý zaviedol na meranie teplotných stupňov desiatkovú sústavu. Možno toto všetko viete. Lenže viete i to, že sám Celsius označoval bod topenia stupňom 100 a bod varu vody stupňom 0? Až neskôr sa zaužívalo obrátené poradie, ktoré už bezo zmeny používame dodnes.

J. D.

Vieš, čo nevieš?

JÁN ANDEL

Na dube

*Volá datel' na dube,
že ho celý rozdube.*

Veвериčka — smutné líčka:

„Nože, datel', stoj!

Tento dub je môj.

Mám tu domček

a v ňom deti.

Nech sa mi dub nerozletí!“

Na to datel' zvýši hlas:

„Ale, ale, veвериčka,

zbytočne máš

smutné líčka.

Veď to bol len špás!“

Pavúk

*Ide pavúk nohatý,
kabátik má zodratý.*

Usúka si dlhú niť,

nový kabát bude šit.

Potom zájde do Bystrice,

tam si kúpi nohavice.

A z Bystrice do Zvolena

— tam zas kabát po kolená.

A keď prejde Harmanec,

potom pôjde na tanec.

Snežienky pre mamičku

MÁRIA PROHÁCKOVÁ

Olinka mala neobyčajný sen. Vypočula rozhovor babky Zimy s plavovlasou Jarou.

Zima vravela: „Som stará. Už nevládzem vodu zmraziť, ani vtáčika uzmiť, ani deti snehom pobaviť. Nuž vládni ty nad prírodou.“

Jar: „Ako mám vládnuť?“

Zima: „Rozsievaj mráz, sneh a ľad, zabíjaj kvety a vtáčiky.“

Jar: „Nikoho nezabijem. Mám rada teplo, kvety, zvieratká, smiech a spev.“

Olinka sa potešila, že jar je priateľkou ľudí aj zvierat. Čoskoro sa presvedčila o tom na vlastné oči. Na svahu, na ktorom sa ešte nedávno sánkovala, zelenela sa tráva. Deti v nej niečo hľadali.

Čupla si aj Olinka a v tráve uvidela veľa snežienok. Prvé biele kvety, oznamujúce príchod jari.

Vtom Olinke prišlo na um: Zajtra má mamička aj súdružka učiteľka sviatok. Je Medzinárodný deň žien. Pre každú nazbieram kytičku.

Starcove rady

LOTYŠSKÁ ROZPRÁVKA

Kedysi dávno bola v jednej krajine obyčaj odvádzať starých ľudí, ktorí už nevládali pracovať, do lesa — napospas medveďom a vlkom.

Nik sa neodvážil nechať si doma starých rodičov — všetci ostražito dbali, aby sa zákon predkov prísne dodržiaval.

Žil v tých časoch jeden bielovlasý starček. Mal syna a aj jeho syn už mal syna. A tu starcov syn pobadal, že otec nevládze pracovať.

„Je čas, aby opustil tento svet,“ pomyslel si. Vzal sane, priviazal o ne otca a viezol ho do lesa. Malý vnúčik bežal za nimi.

Syn zaviezol starca do húštiny, prevrátil sane do snehu a povedal:

„Nech tu leží aj so saňami!“

Ale v tej chvíli jeho bystrý synček zakričal:

„Ja tu sane nenechám!“

„Načo sú ti? Veď už za nič nestoja!“

„A na čom ťa odveziem do lesa, keď zostarneš?“

Keď to starcov syn počul, zamyslel sa.

„Synček mi sľubuje taký istý koniec, aký som ja pripravil svojmu otcovi. Je to veru mrzké!“

A viezol otca domov. Za súmraku vošiel do dvora a skryl otca do pivnice, aby ho susedia nevideli. Deň čo deň mu ta nosil jesť a piť.

V tom roku prišla na dobytok nákazlivá choroba. Začali hynúť kone, kravy, ovce, svine...

Tu starý otec poradil synovi:

„Drž chliev v čistote. Oddeľ chorý dobytok od zdravého a chorému dobytku dávaj taký a taký liek.“

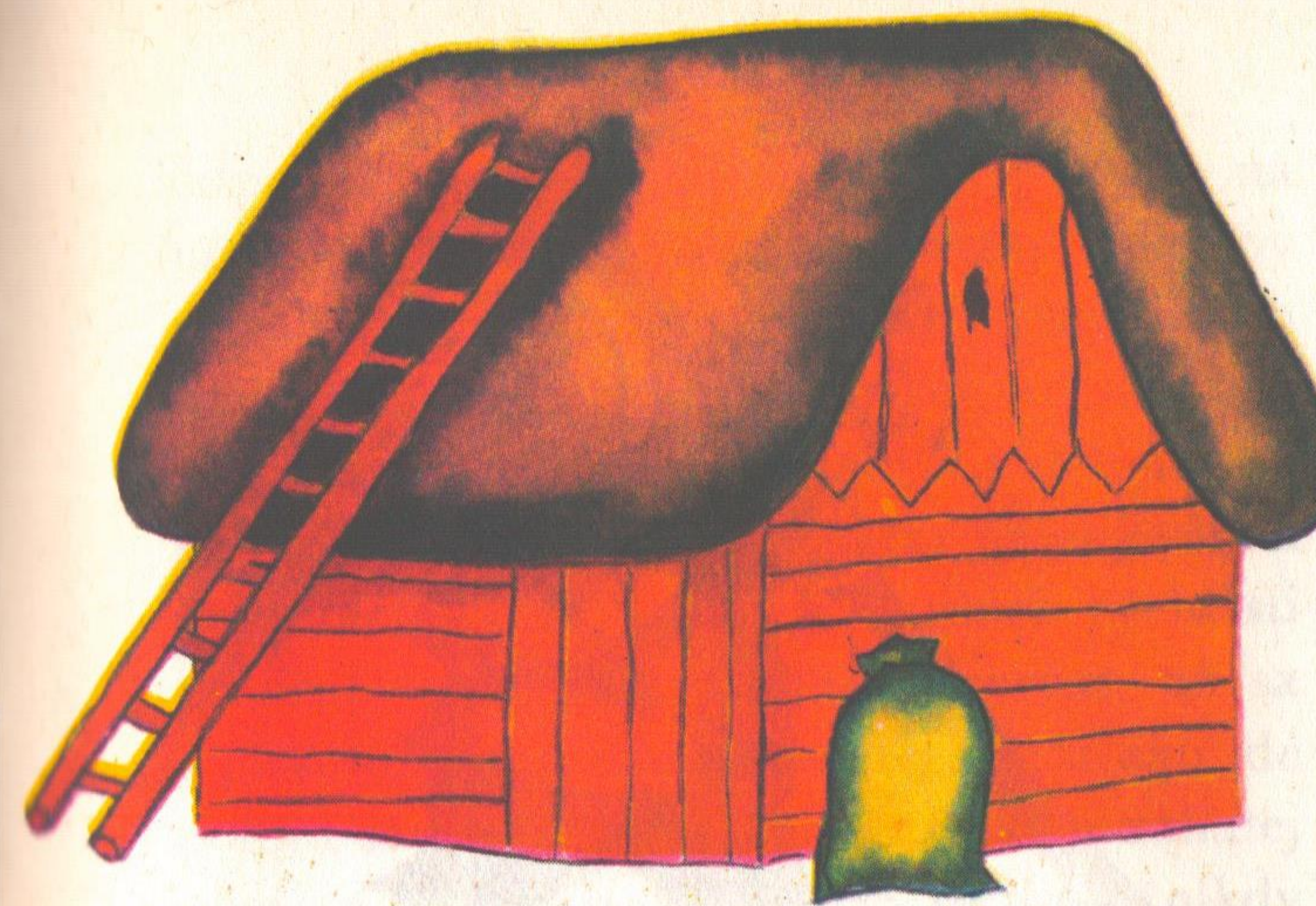
Tak si starcov syn zachránil takmer všetok dobytok. Ale u susedov veľa dobytku uhynulo. Všetci sa čudovali, že mu šťastie tak žičí.

V tej krajine bola obyčaj na hody zabíjať veľa dobytku. Ľudia jedli mäso a oslavovali niekoľko dní.

Starec znova poradil synovi:

„Ty sa teraz nehosti! Dobytku ostalo málo, treba ho uchovať.“

Syn počúvol. A keď prišla jar, pooral pole,

pretože mu ostali aj kone aj voly. A iní nemali ani voly ani kone — všetko pojedli na sviatky. Nemali čím orať a v krajine čoskoro nastal hlad.

Starec zbadal, že v dedine je zle: syn mu začal dávať iba jačmenný chlieb, aj to nie do sýtosti. I spýtal sa:

„Prečo mi nedávaš ani kúska ražného chleba?“

„Je veľký hlad,“ odvetil syn. „Nemáme čo jesť. No horšie je, že niet čím pole osiať.“

„Ťažké časy,“ vzdychol starec, „ale nesmúť, syn môj. Ty zrna budeš mať.“

„Odkiaľ?“

„Zhoď zo stodoly pol strechy, vymláť starú slamu, je v nej ešte dosť zrna.“

Syn počúvol. Sňal zo stodoly pol strechy, vymlátil starú slamu a získal za vrece raže.

I rozbehol sa do pivnice za otcom a natešený mu zvestoval, že zo slamy namlátil za plné vrece obilia.

Vtedy otec povedal:

„Teraz zhoď zo stodoly druhú polovicu strechy a vymláť ju!“

Syn dal dolu druhú polovicu strechy, vymlátil starú slamu a znova získal plné vrece obilia.

„Teraz raž zasej!“ povedal otec.

Syn raž zasial a urodilo sa mu veľa obilia. Aj sú sýti, aj majú dosť zrna na budúci rok.

Susedia sa čudovali, kde mladý roľník v také ťažké časy nabral zrna. Nazdali sa, že má draka, ktorý mu dovlečie do dvora, čo sa mu len zažiada. Začali jeho dom pozorovať a prišli

na to, že v pivnici skrýva svojho starého otca. Nemeškali a bežali žalovať kráľovi.

Kráľ zavolať vinníka do zámku a spýtal sa: „Je to pravda, že si porušil dávnu obyčaj a nechal si nažive nevládneho otca?“

Roľník odpovedal:

„Priznávam, som vinný!“

„Ako si sa v čase hladu opovážil kŕmiť starca, ktorý nepracoval?“

„Človek potrebuje nielen prácu, ale aj radu. Bez otcovej rady by sme so ženou a deťmi pomreli od hladu.“

„Ako to? Veď si musel kŕmiť ústa navyše!“

„Ach, kráľ! Dobrá rada nad zlato!“

A porozprával, čo mu starý otec radil.

Len teraz kráľ pochopil, že bez dobrej rady sa ľudia nezaobídu a že iba ten vie naozaj dobre poradiť, kto v živote veľa videl a skúsil.

A vtedy kráľ vydal zákon, aby starcov viac neodvážali do lesa napospas zverom a aby sa deti starali o svojich nevládných rodičov do poslednej chvíle ich života.

Prel. NAĎA ŠOLTÝSOVÁ

Fialové orgovány

DUŠAN KOVÁČ

Maťo si dal na robote poriadne záležať. Postele pekne uhladil, povysával všetky kúty, vyvetral skrine, popolieval kvety a povytieral prach dokonca aj z lustra. Nebolo to zvyčajné upratovanie, ku ktorému ho museli vždy naháňať. Toto bola rýdzo dobrovoľná práca. A najnezvyčajnejšie na tom všetkom bolo to, že sa Maťo do tejto práce pustil v čase veľmi nevhodnom — v pondelok.

Keď prišiel otec domov na obed, tak sa začudoval upratanému bytu, že dokonca urobil po ňom exkurziu. Nepovedal však nič. Maťo mlčal tiež. V otcovom správaní sa mu čosi nepozdávalo. Upratovaním chcel obmäkčiť mamu. S otcom akosi nerátať. Teraz cítil, že sa to nemusí dobre skončiť. Preto sa radšej sťahol a mlčal.

Po chvíli, keď nezvyklé ticho trvalo trochu dlho, spýtal sa otec:

„Čo sa stalo?“

„Nič. Čo by sa malo stať?“

Otec sa pohodlne oprel o kreslo, hlavu zavrátil trochu dozadu, zopál ruky a pokrútil oboma palcami.

„A čo keby si mi tak ukázal žiacku knižku?“

Maťo zdrevenel. Cítil, že je zle. Otec bol skutočne ťažký prípad.

„Veď dnes nie je sobota,“ usiloval sa aspoň odvrátiť bezprostrednú hrozbu.

„Upratane je však ako v sobotu, takže si môžeme výnimočne skontrolovať aj žiacku knižku. Aspoň to všetko vybavíme za čerstva.“

22

Nedalo sa nič robiť. Najhoršie na tom bolo práve to, že celá námaha s upratovaním bola teraz nielen zbytočná, ale dokonca škodlivá.

Otec roztvoril žiacku knižku a zamračil sa.

„Čo má toto znamenať?“ opýtal sa prísne.

„To nič. To nie ja.“

„Nie? A kto teda?“

„Orgovány. Fialové orgovány. Kvitnú na školskom dvore rovno pod oknami.“

„Aha. Už rozumiem. A tieto orgovány sú neposedné a vyrušujú, a keďže nemajú vlastné žiacke knižky, musí to byť napísané v tvojej. Tak je to?“

„Nie. Nevyrušujú. Vlastne hej. Ja som ich chcel iba trochu ovoňať.“

„No vidíš. A teraz by si preto upratoval celý týždeň. Tak sa ti to páči?“

„Nepáči.“

„Ani mne. Urobíme to teda ináč. Na budúci týždeň máš narodeniny, ak sa nemýlim.“

Maťo strpol.

„Takže ten bicykel zatiaľ odložíme. Až sa to s tými orgovánmi všetko vysvetlí a tak.“

Maťo cítil, ako mu stúpa krv do hlavy. Vo chvíli ho pochytila zlosť na všetko na svete. Na

odporné orgovány, ktoré tak voňajú, na učiteľku, ktorá píše do žiackej knižky, aj keď by nemusela, na otca, ktorý vie vždy vymyslieť ten najhorší trest, a vôbec. Bicykel, to už bola hotová vec. Maťo ho už stokrát videl, ako sa leskne a ako ticho pracuje reťaz na najvyšších obrátkach. Už sa videl v plnej rýchlosti prefičať tesne popri krdliku dievčat, až sa s piskotom a strachom rozutekajú, a ako ide potom sám, ďalej a ďalej po slnkom zaliatej ulici, po cestách, na ktoré sa inak nikdy nedostane. A teraz to bolo všetko zbytočné. Všetko bolo fuč.

Maťo vybehol na ulicu. Pozdĺž ulice v záhradkách a dvoroch kvitli fialové orgovány a viseli cez ploty do ulice. Bezmocné zúfalstvo nad tým, ako sa mu zrazu v jednej jedinkej

chvíli zrútili jeho najmilšie sny, ho hnalo preč, von, za mesto, kde by mohol byť sám. Tam, kde ho nikto nevidí a nikto nenapomína.

Čoskoro minul aj posledné osamelé domčeky a ocitol sa na poľnej ceste, ktorá viedla k cigánskej osade. Maťo zišiel trochu nižšie pod osamelú borovicu, ktorá tu stála celkom samotinká, a sadol si na vyrúbaný kmeň stromu. Z osady doliehal k nemu tlmený krik. Zo striech sa dymilo a nad celou osadou sa vznášal akýsi mihotavý opar.

„Hej, mladý pán, idú sem!“ ozval sa odrazu chrapľavý hlas.

Maťo sa strhol a obrátil. Pod lesom sedela na holej zemi stará cigánka. Vedľa nej bola zviazaná kopa raždia. Iste bola zbierať drevo a teraz oddychuje.

23

„Idú sem, mladý pán, ja im vyveštím!“ volala ho cigánka.

Maťo sa trochu zdráhal, ale keďže vyzerala mierumilovne, podišiel k nej.

„Ale ja nemám peniaze.“

„To nič. Dajú mi druhý raz. Ukážu sem ruku.“

Maťo jej podal pravú ruku.

„Nie tú. Druhú.“

Maťo podal ľavú.

„Ej, ale ju majú špinavú. Celkom ako cigán. No, držia pekne, čo sú taký nervózný?“ hundrala cigánka. „Ej, čítam tu veľké šťastie, šťastie v láske i v športke, bohatstvo veľké, peknú ženu a veľa detí a sami sa dožijú dlhých rokov, toľkých, že ich to bude mrziť. Ščasnú ruku majú, mladý pán.“

Cigánka mu pustila ruku.

„Ďakujem,“ zahundral Maťo. „Nabudúce vám donesiem korunu.“

„Dobre, dobre,“ súhlasila cigánka, „a nezaбудnú: šťastná ruka, velice šťastná ruka!“

Pod lesom sa predĺžil tieň, od hory začalo dýchať vlhkosťou. Maťo sa pomaly pobral späť. V poliach bolo stále útulne teplo. Slnečné svetlo zožltlo, tiene sa predĺžili. Široké pole sa zrazu zmenšilo, zdomácnelo. Sladkastá vôňa zeme vnikala do nozdier. Bolo mu zrazu dobre a veselo.

Keď došiel do ulice, do očí i do nosa mu znova udreli fialové orgovány, ktoré kvitli popri plotoch takmer v súvislom páse. Orgovány, ktoré voňali tak nepokojne a omamujúco.

Maťo celkom zabudol na bicykel i na žiacku

knižku. Teraz si znova na všetko spomenul. Keď prišiel k bránke, veselosť ho načisto prešla. Ticho podišiel k dverám a ľahko ich odchyľil. Mama sa motala okolo sporáka a v celej kuchyni to voňalo po parených buchtách. Maťo vo chvíli pocítil hlad a vtiahol sa dnu.

„Že si už konečne doma, ty tulák,“ mama sa usmiala od sporáka. „Umy si ruky. Hneď ti naložím.“

Maťo si pokorne umyl ruky a posadil sa v kuchyni za stôl.

„Kade si sa túlal?“

„Len tak. Vonku.“

„Počula som, že si niečo vyviedol.“

Maťo sa zarazil.

„Ale nič,“ usiloval sa zahovoriť nepríjemný rozhovor.

„To nebol on,“ ozval sa z izby otec. „To boli orgovány.“

„Tak to je niečo iné,“ povedala mama.

Na stole pred Maťom sa objavili parené buchty s makom. Zazdalo sa mu, ako keby z nich naozaj stúpala para. Ako zo striech cigánskej osady. Voňavé buchty a teplo v kuchyni mu dodali odvahy. Keď otec vošiel do kuchyne s časopisom v ruke, povedal Maťo ticho, ako keby sa nič nebolo stalo:

„Vo výklade majú zelené i modré. Ale v obchode som videl aj červené. Tie sa mi najväčšmi páčia.“

„Červené, vravíš?“ opýtal sa otec. „A fialové, také orgovánovej farby, sa ti nepáčia?“

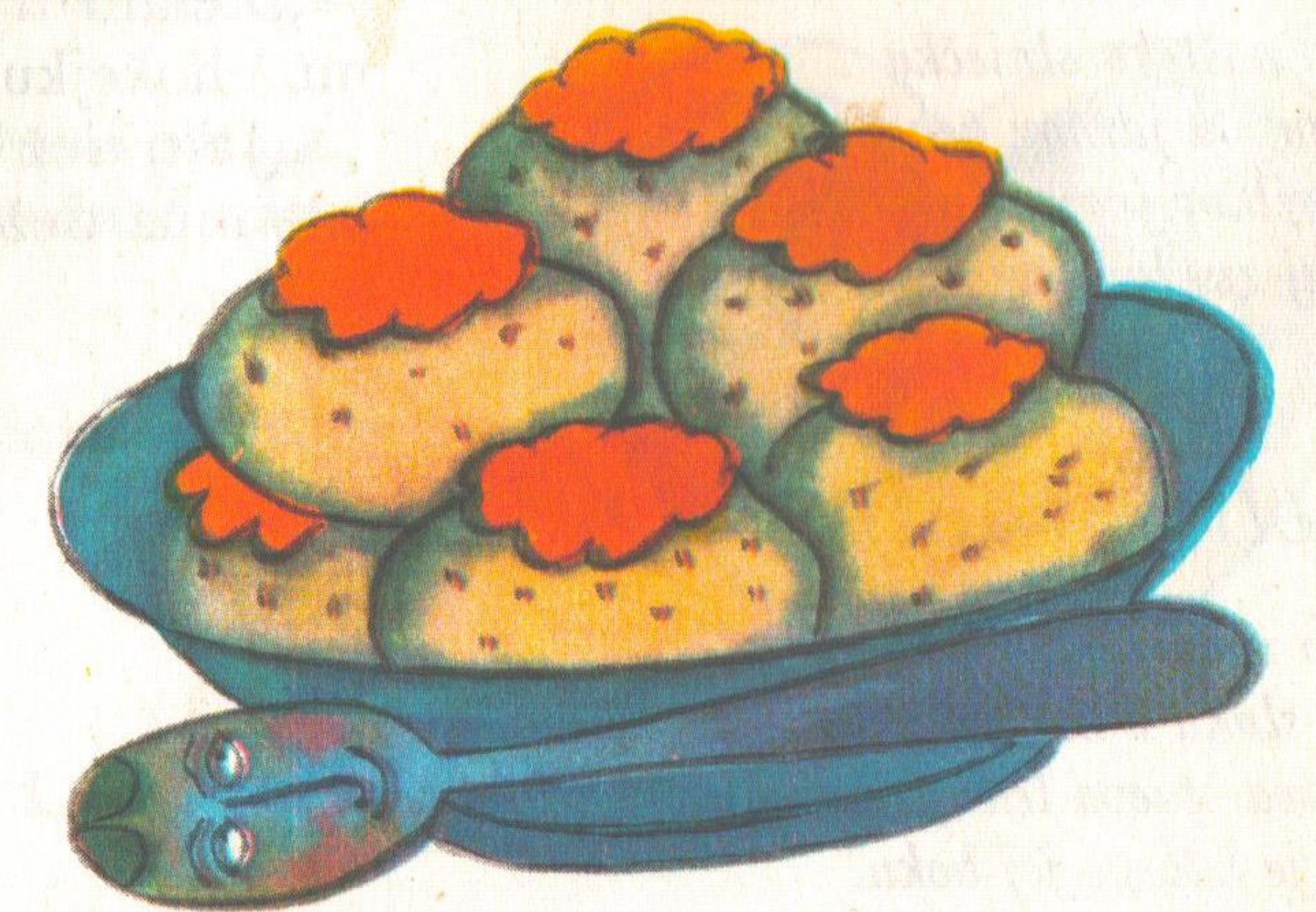
„Nepáčia.“

„No uvidíme. Predbežne nebudeme podnikať nič. Počkáme, až bude vysvedčenie. Potom uvidíme, či to boli orgovány alebo nie.“

Otec sa poobzeral po kuchyni, díval sa, čo na to mama, tá sa však tvárila celkom neutrálne, ako keby sa nechcela miešať do týchto výlučne mužských záležitostí. Obrátil sa preto znova na Maťu.

„Tak sa ti to páči?“ spýtal sa.

Veľa šťastia, veľa detí, veľa športky, veľa peňazí, pomyslel si Maťo. „Páči,“ odpovedal rýchlo, len aby si to otec nerozmyslel.

Jarná hudba pre dve oči

Jar nosí pod okom každý deň
belasý monokel neba.
Je malým šantivým dievčatom,
na bozky fialiek nedbá.

Vidím ju v zelenom ráme lúk,
ako sa ponáhla k letu,
cez očko medovej vône líp
motýle rozprávky pletú.

Posol jari

Spievala mi vo sne žienka
tenká ako list.
Zašepkala: „Som snežienka,
kedy môžem prísť?“

Ponáhľaj sa! Prídi s jarou!
Stebлом na sneh piš,
že ho svojou tvárou jarou
ušetok roztopíš.

Škvránok

Na nošteku slniečka
je prvou jarnou pehou,
z trilkov jar mu vyklíči,
kraj zaplaví nehou.

Letná rovina

Oko vody v oku štrku,
oko slnka v mojom oku.
Tráva spieva len raz v roku,
keď je leto po jej boku.

S chlapčiskami sa nehrám!

NATAŠA TANSKÁ

Keď sa blížili Luckine narodeniny, motala sa Lucka stále okolo mamy a čosi jej šepkala.

„Ale choď,“ vravela mama, „to predsa nie je nič súce pre dievča!“

„Ale ja to chcem!“ prosila Lucka. „Mamička... prosím...!“

„Čo si povedala mame?“ chytili Peťko a Paľko sestru za vrkoče.

„Nič,“ povedala Lucka.

„Keď nepovieš, nepustíme ťa!“ vyhrážali sa Peťko a Paľko.

„Pýtala som si darček,“ povedala Lucka.

„Aký?“

„Nepoviem!“

„To je podozrivé,“ povedali bratia.

„A čo jej dáme my?“ spýta sa o chvíľu Paľko Peťka.

„Ozaj,“ povie Peťko.

„Rozmýšľajme,“ povie Paľko.

A tak sedia a rozmýšľajú a potom Peťko povie:

„Ja jej dám hokejku.“

„Fíha,“ poteší sa Paľko, „ty si múdry! Aj ja jej dám hokejku.“

Ráno hovorí mama Lucke:

„Vstávaj! Máš narodeniny!“

Uviaže Lucke veľkú mašľu do vlasov a povie:

„Teraz utekaj do jedálne.“

V jedálni už stoja Paľko a Peťko a čakajú na sestru.

„Želám ti všetko najlepšie,“ povie Paľko, „a tu máš odo mňa hokejku.“

„Ja ti tiež želám všetko najlepšie,“ povie Peťko, „a tu máš odo mňa tiež hokejku.“

„Ďakujem,“ povie Lucka.

„Teraz by si nám tie hokejky mohla na chvíľu požičať, lebo máme zápas s Kováčovcami,“ povie Paľko.

„Dobre,“ odvetí Lucka.

„Ako to, dobre?“ povie Peťko. „Ty nám ich naozaj požičiaš?“

„Požičiam,“ hovorí Lucka.

„A nebudeš ani revať?“ čuduje sa Paľko.

„Nebudem,“ povie Lucka, „majte si.“

Peťko a Paľko si zoberú hokejky, ale akosi sa okúňajú.

„Čo je,“ hovorí Lucka, „čo nejdete na zápas?“

„A čo dostaneš od mamy a otca?“

„Čo ja viem?“ tvári sa Lucka záhadne.

„Veď my dočkáme,“ rozhodnú sa bratia a sadnú si.

Vtom vojde do izby mama, nesie veľkú škatuľu, pobožká Lucku a povie:

„Tu máš odo mňa a od oca darček. Taký, aký si si pýtala.“ Lucka otvorí škatuľu, Peťko a Paľko do nej zvedavo nazrú — a čo nevidia!

Krásna, novučičká futbalová lopta!

„No toto!“ vzdychne si Peťko a Paľko. „Požičiaš nám ju, však? Na jar si zakopeme!“

„Nepožičiam!“ povie Lucka a schytí loptu.

„Prečo?“ kričí Paľko.

„Prečo?“ kričí Peťko.

„Lebo s chlapčiskami sa nehrám!“ vykrične Lucka a vyhodí loptu vysoko nad hlavu.

Sviatok vlúdnych tvári

Dlho bolo tak, že ženy pracovali od svitu do mrku na poli, pri strojoch, okolo sporákov, pri koryte, usilovali sa svojou prácou prispieť, aby svet bol dobrým domovom pre všetkých, aby všetci boli sýti, v čistom, teplom, slovom, aby všetci boli spokojní.

Lenže boli spokojné aj ony?

To nikoho nezaujímalo. Celé roky, desaťročia, stáročia ženy robili a mlčali. Ale večne mlčať sa nedá. Roku 1857 sa ozvali textilné robotníčky v New Yorku. Povedali svoje, a bolo — zle. Strieľali do nich. Za to, že sa ozvali proti bezpráviu.

Svet ostal svetom.

Ale deň, keď sa ženy verejne ozvali a vystúpili so svojimi požiadavkami, sa stal pamätným, a dnes ho slávime ako Medzinárodný deň žien.

To je ten deň, keď nestačia kvety a bonboniéry, ktorými zvyčajne vyjadrujeme lásku a úctu k práci našich mám, starých mám, tiet, sestier, priateľiek a známych.

To je ten deň, ktorý ako čarovný prútik rozvoní celú krajinu, zvlúdni všetky tváre, preteplí svieži jarný vzduch. Škoda, že netrvá ani o hodinu dlhšie ako iné dni. Lebo naše mamy, staré mamy, tety, sestry, priateľky a známe sa po celý rok pričíňujú o to, aby náš dnešný svet bol čoraz krajší a lepší.

H. S.

Skrytá kamera

Peťo nemal ani potuchy, s koľkou nehou na neho spomínajú tri pehavé exempláre-PHVE. Mal sa uzdravovať v posteli. Správal sa v nej však ako skutočný africký lev v klietke. Zavýjal od ľútości za slobodou. Nebodaj komisia už zakázala nábytkárom vylievať odpad do Váhu a on, ktorý sa bolestne zúčastňoval na víťazstve, nebude pri tom, keď hladina v slepom ramene zasa zbelasie.

Ale nič nenasvedčovalo, že by sa voda slepého ramena mala vyčistiť. Z oceľovej rúry naďalej vytekala akási tmavohnedá a zapáchajúca omáčka. Obyvatelia mestečka ani čo by si už zvykli vyhýbať sa smradľavému zákutiu.

Nie tak PHVE. Bez odvážneho afrického leva sa síce vo Filozofovej hlave prestali rojiť senzačné nápady, o to viac však premýšľala Kataratata.

Svojím drkotavým spôsobom, ktorý sa v spisovnom jazyku nedá dosť verne opísať, vysvetlila päťpehej Andrei svoj plán na záchranu neboriek rýb vo Váhu.

V sobotu svitol slnečný deň.

Kataratata a 5PH sa od včasného rána tmolili po trhu. Ponevierali sa medzi stolmi s čerstvou zeleninou, prvými čerešňami, pivóniami, ľaliami a gagotavou i kotkodákajúcou hydinou. Zrazu sa ocitli pred stánkom s rybami.

„Máte na predaj?“ dobla Kataratata do chrbta kapra v nádržke.

„Na predaj, ako ináč?“ usmieval sa predavač. „Väčšieho, či menšieho?“

„Radšej väčšieho,“ povedala Kataratata. „A, ujko, sú zdravé?“ spýtala sa vzápätí.

„Zdravé ako ryby!“

„To nie je celkom isté!“ začala sa škriepiť Kataratata.

„Čože?“ takmer sa urazil predavač. „Pozri len, ako bystro otvára papuľu, kapriček! Ten by unikol aj štuke v rybníku, taký je svieži, uličník. Čo vravím — uličník? Závodník!“ A strčil Kate pod nos veľkú rybu, ktorá vyzerala, akoby sa už tešila na poslednú cestu pod nôž.

„Nevravte! Hádám ste ju chytili vo Váhu?“

Predavač nevráživo zazrel:

„Naše družstvo loví len vo Váhu.“
Kataratata uprela na okolostojacich smutné oči a povedala takmer plačlivo:

„Ale mne mamička zakázala kúpiť rybu z Váhu!“ Vtom do rozhovoru zasiahla 5PH:

„Stará mať jej nedávno ochorela na hrozitánske krčce, pretože zjedla rybu z Váhu. A doktor povedal, že odkedy továreň vylieva do rieky oleje a naftu, je rybíe mäso ľudskému žalúdku veľmi nebezpečné. Nejedzte ryby z Váhu!“

„To že povedal doktor? Azda nie je epidémia?“
Predavač pohľadom prepichol dievčence:

„Starká akiste pojedla jedovaté hríby a dievčatko počulo ryby.“ Povedal to, akoby rezal železo, a namiesto dievčatka si myslel: stará striga!

5PH dupla nohou.

„Vaše ryby sú otrávené. Ľudia dostanú krčce, a ešte dačo horšie. Kto neverí, nech sa ide pozrieť, ako to vyzerá pri slepom ramene! Z továrne tečú do rieky oleje. Ryby sú nebezpečnejšie, než usmažené muchotrávky.“

V hlúčiku, ktorý stále narastal, panovali rozličné názory. Náhlivá pani mienila:

„Dačo na tom bude! O odpade sa vraví v celom meste.“

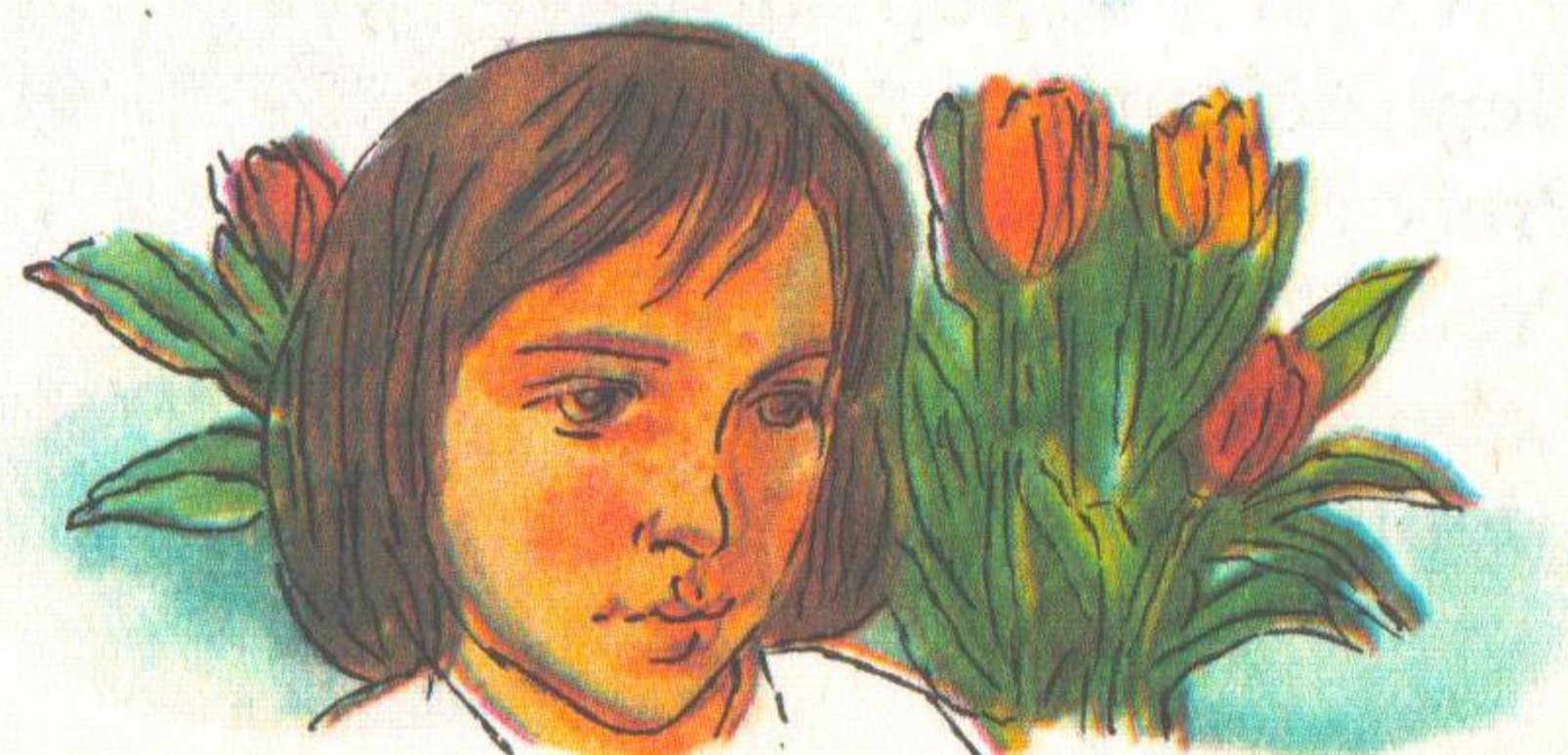
A druhá pani povedala, že raz videla film, v ktorom všetci herci umreli, lebo pojedli otrávené ryby. „Našťastie to iba tak hrali, ale človek nikdy nevie...“ A ktosi dodal, že chemikálie do rieky nepatria, a ak sú tam, tak ich asi ryby pohltili. Andrea 5PH a Kataratata nadšene prikyvovali.

Len družstevný predavač vyzeral, akoby si na niekoho spomínal.

„A ba!“ zrukol ako siréna. „Ty, dievčisko, tvrdíš, že ti starká ochorela od rýb?“

„Tatatak, preredvčerom,“ drmolila Kata. Cítila blížiacu sa nebezpečnosť.

„Ty si, klamárika, od Ratíkovcov. A tvoja stará mať, rodná zem nech jej je ľahká, pobrala sa na večnosť ešte pred tvojím narodením.“

Kataratata zacvakala zubami. Takej odpovedi ťažšie rozumieť než grónskym Eskimákom. Dovtedy reptajúci hlúčik zmlkol, a keď sa znova rozvravel, začal chrliť urážky. Náhliaca sa pani povedala: „Škandál! Aké drobné stvorenia, a klamú ako rozprávková knižka!“

Pani, čo videla otrávený film, dodala: „Takáto mládež patrí do polepšovne!“

Najviac soptil predavač: „Zavolajte, prosím, strážcu poriadku! Nech zistí ich skutočné mená a oznámi ich v škole! Naše družstvo ponúka iba kvalitný tovar. Myslite si, čo chcete, ale za tým niečo je! A treba zistiť, čo!“

5PH, hoci je to veľmi odvážne dievča, ktoré si nikdy nezadalo s hocíjakým štvrtákom, už-už začínala slziť. Nadarmo jej Kataratata šepkala s netajeným nadšením:

„Aj naši pehavci trpeli a stali sa hrdinami!“

Zatiaľ čo predavač pevne držal obe dievčence, prikradol sa k hlúčiku Filozof. Nedávny trest obsahoval i povinnosť starať sa o nákup. Najučenejší žiak IV. B okamžite pochopil, čo hrozí PHVE.

Zablúdil očami po okolí a zrazu zazrel ochranára prírody súdruhu Plačka.

Niekoľkými skokmi bol pri ňom a stručne mu vysvetlil celé nebezpečenstvo.

Ochranár prestal kupovať mladú fazuľku a vzdychol: „Aby ste sa vy, pehavé exempláre, zasa do čohosi nenamočili!“

No šiel k stánku s rybami. O chvíľku hlúčik stíchol, začal sa rozchádzať. Predavač pustil aj 5PH, aj Kataratatu a usmieval sa za pultom, akoby vyhral v športke. Dva pehavé exempláre sa vyparili ako rosa na slnku. Predavač, čuduj sa, svete, ich ešte stačil pohľadiť po vlasoch.

Odvážny africký lev takmer vyzdravel, keď mu Filozof k lôžku priniesol smiešnu novinu. Zato učenec sa dlho nesmial. V pehavej hlave mu jednoducho vrtalo, čo za čarodejnú formuľku to vyslovil ochranár Plaček.

5PH a Kataratata mu to naveľa prezradili:

„Každému ticho povedal, že práve prišli z televízie a majú... takú...“

„Skryryrytú kameru,“ rapotala Kata.

„A že všetkých filmujú.“

Učený štvrták sa udrel do čela.

„Zaslúžim si,“ priznal sa úprimne, „aby som prepadol zo všetkých predmetov. Taký som korunovaný somár! Konečne mám tisícpercentný recept. O mesiac bude slepé rameno priezračné ako okuliare!“

(Pokračovanie)

ILUSTRUJE JOZEF CESNAK

Knižka, ktorá ťa poteší

„Celou cestou v lietadle ponad šírý oceán som rozmýšľal, čo uvidím v tej ďalekej krajine na inom svetadieli, kde je slnko horúcejšie ako horúce, more belasejšie ako belasé, kvety pestrejšie ako pestré.

Vstúpil som do kvitnúcej záhrady. Povetrie ma ovanulo horúcim dychom, všetko hýrilo farbami — a to ešte nebolo na kvety najpožehnannejšie ročné obdobie. Veď len orchideí je tu niekoľko sto druhov — a ja som videl kvitnúť iba dva.“

Takto hovorí spisovateľ Rudo Moric o krajine, ktorú navštívil už dva razy, takto vyznáva lásku Kube.

Všade ho srdečne vítali a všeličo tu videl: krásne mestá, žirne polia a pastviny, nezvyčajné stromy, ovocie, s akým sa u nás nestretávame, more bohaté na ryby, zem bohatú na kvety. Zem takú štedrú, že koly, ktoré tvoria ohrady pre dobytok, mnohokrát zapustia korene, vytvoria si koruny a znova sa stanú stromami. „Celkom ako v rozprávke,“ hovorí spisovateľ a dodáva: „Nuž taká je to zem. Rozprávková. Naozajstný kvitnúcí ostrov — Kuba. Prvá krajina amerického kontinentu, ktorej ľud striasol okovy a buduje socializmus.“

A táto krajina okrem množstva krásnych zážitkov poskytla Rudovi Moricovi aj bohatý slovesný materiál. Spisovateľa upúťali najmä kubánske legendy a rozprávky. Za pomoci priateľov počul a zapísal si viacero motívov, často len útržkov zo starých bájí. Vybral si tie, ktoré hovoria o životných osudoch Indiánov, pôvodných obyvateľov kubánskeho ostrova. Umelecky ich spracoval a pripravil pre Vás dve knižky. Prvú pomenoval Svetlo náčelníka Hatueya a vyšla v Klube mladých čitateľov koncom minulého roka.

Druhá, z ktorej sme vybrali spisovateľov príhovor, má názov Rozprávky z ostrova orchideí. Prichádza do kníhkupectiev práve teraz, v marci — Mesiaci knihy. Ilustrovala ju Mária Želibská.

Chcete sa dozvedieť, aké mená dali kubánski Indiáni Slnku, Mesiacu a Zemi? Chcete vedieť, ako sa podľa kubánskych legiend dostali na svet prví ľudia? Alebo — ako vzniklo slané jazero Guanaroca, či kto naučil človeka lapať vtáky a ozdobovať sa ich perím? Rozprávky Vám to povedia — a ešte aj všeličo iné: prečo sa niekedy ďaleko v mori zjavujú kvety, ako dostala rieka Yumurí svoje meno, ako zlý duch Mabuya potrestal ženu, čo sa nestarala o svoje deti. A posledná rozprávka Vám rozpovie, ako prišli na Kubu prví dobyvatelia hľadať žltý kov — zlato.

Od jari do jesene sa starý otec tmolil so Zuzkou v záhrade. Keď štepil stromy, Zuzka mu podávala lyko. Keď odrezával ruže, Zuzka ich zbierala do koša.

Keď odkvitli posledné ruže, už bola jeseň.

„Je čas ustlať pre ruže postielky,“ povedal starý otec. „Treba ich uložiť na zimný spánok.“

„A či vedia ruže spinkať?“ čudovala sa Zuzka.

Starý otec sa zasmial.

„To sa len tak hovorí,“ žmurkol na Zuzku. „Ale postielku im ustelieme ozajstnú...“

Poviedočka, ktorej začiatok ste si práve prečítali, sa volá Ako spinkajú ruže. A podľa nej sa volá celá knižka.

Knižku Ako spinkajú ruže napísala Ružena Gaubeová. Nájdete v nej veľa priateľov: Betku, ktorá si myslela, že keď si nasadí oteckove okuliare, hneď bude vedieť čítať, Olinku, ktorej zazvoní v srdiečku zvonček, keď má vykonať dobrý skutok, i Darinku, ktorá sa rozhodla, že už nebude maznáčikom triedy. S Dušankom sa naučíte nové slovičko, v kúpeľni plnej zázrakov sa s ním zahráte na námorníka. Vladkova mamička Vám porozpráva pravdivú rozprávku o prstienku, a Helenkin otecko rozprávku o mačičke a kocúrikovi.

Knižka Ako spinkajú ruže vyšla v edícii Poslušné písmenká a farebne ju ilustrovala Renáta Vlachová.

S. K.

Lyžiarky

Začiatkom mája sa vybral otec vrabec so synom vrabčiakom na Chopok. Veľmi sa začudovali, keď tam našli ešte mnoho snehu.

„Ach, aký je studený,“ vzdychol si malý vrabec, keď sa naň postavil.

Ako si tak stoja a opaľujú sa, zrazu sa na nich valia veľké, asi opité gule, lebo idú raz na jednu, raz na druhú stranu. Až keď vrabci

vyleteli vyššie, uvideli, že sú to lyžiarky. Dievčatá, ktoré mali malého leva na svetoch, pekne sa krútili okolo palíc napichaných do snehu, takmer ako užovky. Veru by sa na nich pozerali do noci, keby neboli odišli. Potom sa otec vrabec a syn vrabčiak chodili každý deň pozerat na lyžiarky a vôbec sa pri tom nenachladili.

Danielka Lukáčová,
Bratislava

Nebezpečné buky

Nad našim domom rástli buky. Drevorubači ich pílili a púšťali dolu brehom. Obsekali im všetky konáre a stromy sa šmýkali až k potoku.

Jedného dňa v zime tiež pílili a púšťali buk za bukom. Lenže jeden strom voľajako zle pustili. Letel veľkou rýchlosťou a narazil do jablone. Vyvrátil ju aj s koreňom.

Dolu pri potoku stojí dom. Bývajú

v ňom Myjkovci. Po obsekaní pustili drevorubači dolu ozrutánsky strom. Nejako sa vykoľajil a mieril rovno na ten dom. Čírou náhodou zastal asi pol metra pred ním. Hovorilo sa, že keby nezastal, vošiel by až do kuchyne.

Vlado Šáhy,
Bratislava

Sviatok

Pozrite sa na briežok,
je tam veľa snežienok.
Aspoň malú kytičku
nazbieram pre mamičku.

Peter Kóma,
Stará Černová

Kresby
Milica Števková,
Bratislava

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež. Adresa redakcie: 801 00 Bratislava, Klincová 35/a. Telefón 681-58. Šéfredaktor Ján Turan, výtvarno-technický redaktor Ondrej Máriássy. Tlačia Polygrafické závody, n. p., Bratislava-Krasňany. Rozširuje PNS. Informácie o predplatnom a objednávky prijíma každá pošta o doručovateľ. Objednávky do zahraničia vybavuje PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, 884 19 Bratislava, Gottwaldovo nám. 48/VII. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena výtlačku 3 Kčs, ročné predplatné 30 Kčs. Neobjednané rukopisy redakcia nevracia.

